

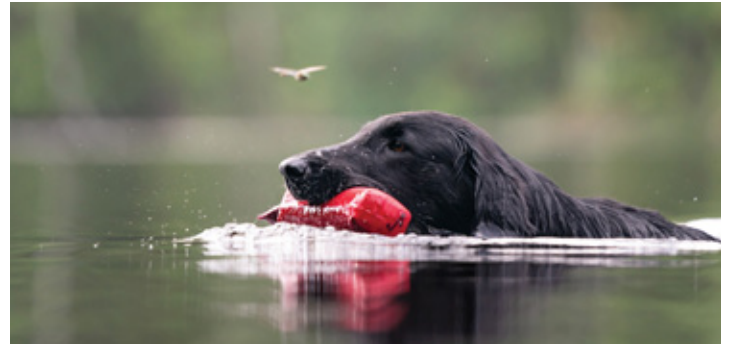
FLATTIVIESTI

HarrasteExtra 2020 - www.flatti.net

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry
Finska flatcoated retriever klubben rf

Aluetoiminta

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n aluetoiminnan tavoite on, että flat-tiharrastajat löytävät toisensa ja että koulutusta ja tapahtumia olisi tarjolla eri puolilla maata. Alueyhteyshenkilöt tuntevat oman alueensa ”harrastuspiirit” ja tarjonnan rodunomaisten noutajaharrastusten ja eri harrastusmuotojen osalta. He voivat ohjata uuden harrastajan ottamaan yhteyttä oikeisiin ihmisiin.

Koska sileäkarvainen noutaja on metsästyskoirarotu, on alueellisen toiminnan ja koulutuksen pääpaino rodunomaisissa lajeissa (noutajien taipumus- ja metsästyskokeet, noutajien working test). Aluetoiminnan piiriin voi myös sisältyä mejää, tokoja ja agilitykoulutuksia tai yhteislenkkejä. Aluetoiminnan puitteissa voidaan myös järjestää virallisia terveystutkimuksia (kimppakuvaukset, silmä-/polvitarkit).

Kullakin alueella toimitaan sen olosuhteiden ja resurssien mukaan yhteistyössä alueen muun noutajatoiminnan kanssa.

Ota rohkeasti yhteyttä!

Alueyhteyshenkilöt

Uusimaa + Aluetoiminnan vastuuhenkilö

Nina Onufriew, p. 041 433 1959
nina.onufriew@gmail.com

Uusimaa Tina Hietala

p. 040 0777097, tina.hietala@gmail.com

Varsinais-Suomi Mia Jaakola-Siimes

p. 050 376 4517, mia.lehtinen@gmail.com

Kanta-Häme Kirsi Launomaa

p. 040 725 5354
kirsi.launomaa@gmail.com

Päijät-Häme Anne Kolsi

p. 040 592 2870, annekolksi@gmail.com

Satakunta Maija Valtonen

p. 040 412 0392, maijajokela3@gmail.com

Pirkanmaa Tarja Tuhola

vilpputuhola@yahoo.com

Keski-Suomi (Jyväskylä) Mika Toskala

p. 040 564 9053, mika.toskala@elisanet.fi

Mikkeli-Pieksämäki -alue Jonna Häkkinen

p. 050 305 7422, hiekkoi@hotmail.com

Savon seutu Tarja Koistinen

p. 040 758 6768

Pohjois-Karjala (Lieksa)

Tiina-Maarit Kisonen

p. 040 5477 128, tiinakisonen@gmail.com

Pohjanmaan alue Heli Pitkäjärvi

p. 040 562 1529

pitkajarvi.heli@gmail.com

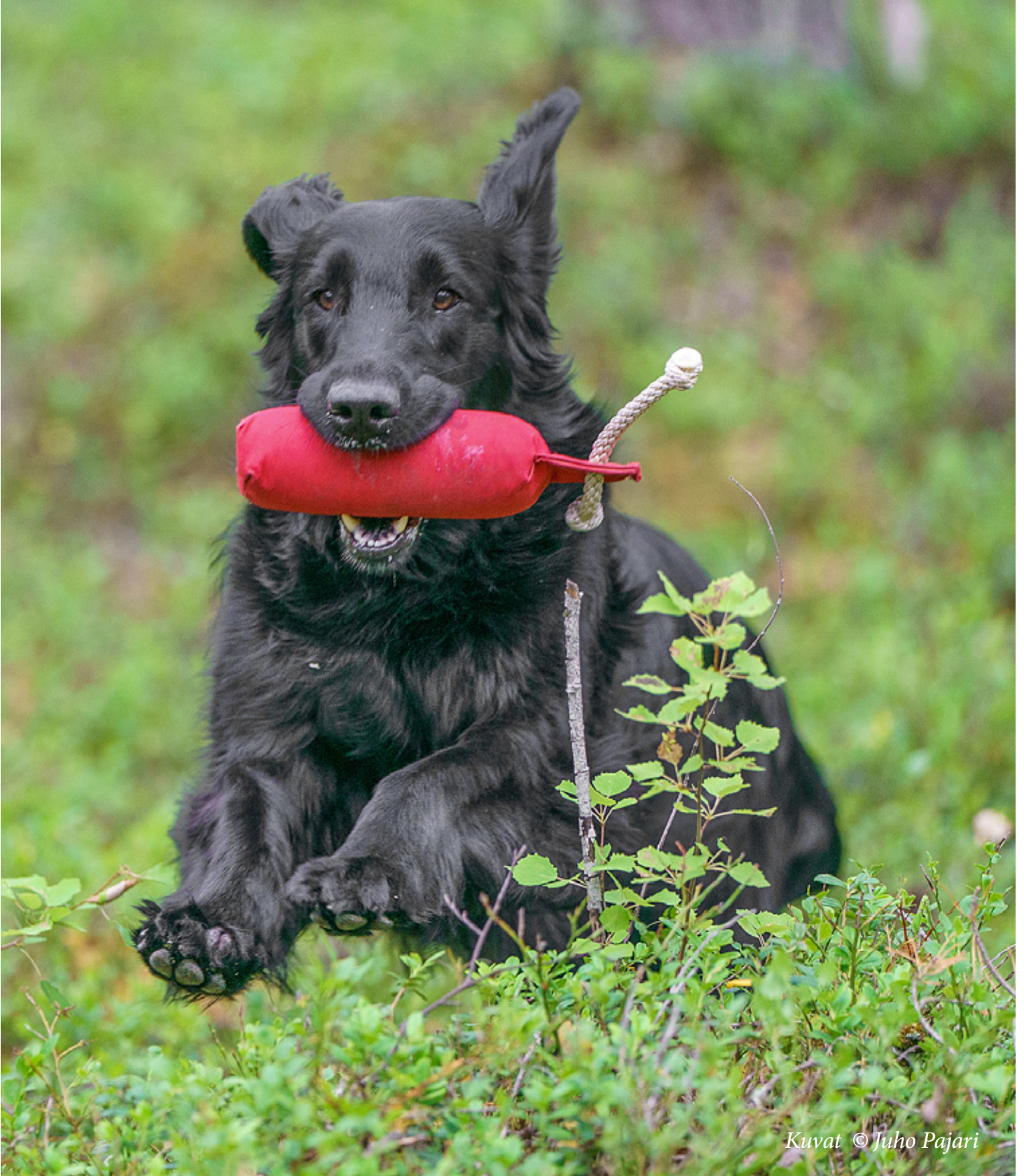
Kainuun alue Anne Haverinen

p. 044 360 1152

kennelregalerazza@gmail.com

Oulun alue Henna Mikkonen

p. 044 540 0609, hennamik@gmail.com

Kuvat © Juho Pajari

FLATTIVIEСТИ

HARRASTEEXTRA 2020

HarrasteExtra 2020 sisältö:

- 2 ALUETOIMINTA
- 4 PUHEENJOHTAJAN TERVEISET
- 5 VEPE - PERUSTAIOT
AUTTAVAT MONESSA LAJISSA
- 6 VEPE - YKSIN TEHTÄVIÄ VESI-
PELASTUSHARJOITUKSIA KUIVALLA
MAALLA JA VEDESSÄ
- 18 NOME - SIVU & SEURAA,
MITEN JA MIKSI
- 19 NOME - 8 DAMIN HARJOITUS
NOME - USEAMMAN KOIRAN
LUOKSETULOVUOROTTELU
- 18 TOKO - TREENI-IDEOITA YKSIN
TREENAMISEEN
- 20 NOME - LÄHIALUEHAKU
- 21 TOKO/RALLY - YLEMPIEN LUOKKIEN
'TEMPUT' OSAKSI ALO-TREENIÄ
- 22 MEJÄ - MAKAUKSET
- 23 MEJÄ - JÄLKIVARMUUS
- 24 KESÄKIVAA - KESÄLLÄ VOI
OTTA ALO-RENNOSTI
- 22 BOZITA ROBUR

Sähköinen
Flattiviestin HarrasteExtra

Julkaisuviikko: 23/2020
Artikkelien ja kuvien osittainkin
lainaaminen ilman toimituksen ja
kirjoittajan lupaa on kielletty.

PÄÄTOIMITTAJA: MARI MAMIA

TOIMITUSSIHTEERI: JAANA KONTO

TAITTO: ELISA PEKKI

TOIMITUSKUNTA:
MEJÄ-, NOU/NOME- JA HARRASTUS-
LAJIEN TOIMIKUNNAT, HALLITUS

KIITOKSET KIRJOITTAJILLE:
ANU MIKKOLA, RIITTA KOIVISTO, MIIA KOSKI
HELI PITKÄJÄRVI, PIPA PÄRSSINEN
JEANETTE WIKMAN, KATJA TASKINEN
MERJA TORNIKOSKI, MARIKA MÄNTYLÄ

PUHEENJOHTAJALTA

Kesätervehdys jäsenistölle!

Tadaa! Flattiviesti-lehden sähköinen erikoisnumero, Flattiviestin HarrasteExtra on ilmestynyt. Olkaapa hyvä!

HarrasteExtran ajatuksena on koota yhteen julkaisuun treeni-ideoita eri lajeista. Kantavana ajatuksena näinä kaiken kaikkiaan erikoisina aikoina ovat vinkit ja ideat sellaisiin treeneihin, joita voi tehdä kotosalla tai kesämökillä ihan itsekseen tai kaverikoiran kanssa. Vinkkejä on myös ”ex tempore” -treeneille, joita voi harjoitella vaikka metsälenkillä. Eli vinkkejä, virikkeitä, aktiivointia ja muuta sellaista. Ja koska erikoisnumero julkaistaan sähköisesti, olemme linkittäneet vinkkeihin myös videoita!

Olemme saaneet valtavan paljon vinkkejä, jotka on suunnattu vesipelastukseen. Vinkkejä meille on kirjoittanut Merja Tornikoski, joka monen muun lajin ohella harjoittelee myös vepeä ja on tehnyt jo pitkään videoita omista yksin tehtävistä harjoitteluista YouTube -kanavalleen. Merjan vinkit kannattaa lukea, vaikka vesipelastus ei oma laji olisikaan, sillä monet Merjan vinkeistä ovat suoraan käyttöön otettavissa myös nome-harjoituksina tai minkä vain lajin perusharjoitteina. Perustaidoista on hyötyä ihan jokaiselle koiralle, onhan flat-ti iloinen ja energinen rotu, joka rakastaa kaikkea yhdessä tekemistä omistajansa kanssa. Miten onnellinen voikaan olla flat-ti, joka on saanut tehdä kaikkea mahtavaa, uida, noutaa ja oppia uusia asioita rakkaalta omistajaltaan. Sitä loikoisaa ja leppoisaa

tunnelmaa ja rauhallista flatin tuhinää voisi jäädä tunnelmoimaan pidemmäksikin aikaa. Elleivät hyttys ja muut öttiäiset ajaisi meitä kesämökin terassilta takaisin sisälle ja takkatulen ääreen.

Muutoinkin uiminen on erinomainen treenimuoto vettä ja noutamista rakastaville flateillemme! Uiminen kasvattaa koiran fyysistä kuntoa, ja kun monella tähtäimenä syksyllä on linnustus, sekä muut jahti-muodot, tulee kesän uimisella kuin varkain hankittua hyvä peruskunto myös koiralle hyvään tarpeeseen.

Olettehan myös huomanneet, että julkaisemme Suomen sileäkarvaiset noutajat fb-sivuilla jatkuvasti uutta materiaalia ja erilaisia vinkkejä ja virikkeitä jäsenistömme ja flattiemme iloksi. Jaathan myös omia harjoituksiasi Facebook-seinällämme muiden flattiharrastajien iloksi ja innovoimiseksi. Keep up the positive flattitude!

Minun vinkkini treenaamiseen on se, että kannattaa ajatella laatikon ulkopuolelle. Tehdä erilaisia harjoituksia ja ottaa vinkkiä muista lajeista. Tehdä treenaamisesta yllätyksellistä. Välillä uusi ja erilainen ympäristö antaa jo ihan riittävästi haastetta tutunkin harjoituksen läpiviemiseen onnistuneesti.

Innostavia lukuhetkiä HarrasteExtran parissa ja oikein hyvää kesää kaikille!

- Mari

VEPE

Perustaidot auttavat monessa lajissa ja arjessa

Vepen treenaaminen kehittää mm. malttia, luovutusta, ohjattavuutta, kiertämistä ja yhteistyötä!

Vesipelastus on mukava kesälaji vettä ja noutamista rakastaville koirille. Kun koira ui kesällä paljon, se on hyvässä kunnossa jahtikauden alkaessa. Uimalla hankittu peruskunto on hyvä pohja nivelten terveydelle.

Vesipelastusta treenatessa koira oppii esimerkiksi

- **PAIKALLA OLOA**
Lähetystilanteet, osa jättää koiran yksin avoimen luokan 1. liikkeessä veneeseen.
- **MALTTIA**
Koira joutuu odottamaan rauhassa, kun venettä soudetaan poijulle.
- **OHJAUKSEEN REAGOIMISTA**
Avoimessa luokassa on ohjattu veneen nouto.
- **LUOVUTTAMAAN ESINEEN HYVIN**
Ylemmissä luokissa koira luovuttaa pelastusrenkaan tai pitkän köyden vieraille ihmiselle. Vedessä esineen luovuttaminen on vaikeampaa kuin maalla ja monet harjoittavat koiran paikalla uimistaitoa.
- **LUOPUMISTA**
Koira joutuu luopumaan poijuista ja voittajaluokassa vedessä olevasta pitkästä köydestä.
- **HALUTTUUN PAIKKAAN RANTAUTUMISTA**
Koiran halutaan aina rantautuvan maalitolppien väliin.
- **KOHTEEN KIERTÄMISTÄ**
Etenkin voittajaluokassa hukkuvan on todennäköisempää saada pelastusrenkaasta kiinni, jos koira kiertää hukkuvan.

Näistä taidoista on hyötyä moneen muuhun lajiin ja leppoisaan yhdessäoloon.

– Marika Mäntylä

Kirjoittaja on vesipelastuksen pitkäaikainen harrastaja ja lajin palkintotuomari

Yksin tehtäviä vesipelastusharjoituksia kuivalla maalla sekä vedessä

Vaikka vesipelastus harrastuksena onkin toimintaa, johon yleensä tarvitaan paljon avustajia, avustajien puute ei ole syy jättää harjoittelu kokonaan tekemättä. Esim. kesämökillä tai kotimaan lomamatkoilla koiran kanssa voi harjoitella monia vepessä tarvittavia taitoja jopa yksinkin, jos vain uimamahdollisuus ja edes jotakin oheisrekvisiittaa löytyy. Lisäksi vepessä tarvitaan monia sellaisia taitoja, joita voi kuivaharjoitella jopa talvella, joko yksin tai avustajien kanssa.

Ensiksi perusteet kuntoon: ohjaajan kanssa uiminen, suuntaliikkeitä, kiertämistä ja rannalla odottaminen.

Monet yksin tehtävistä harjoituksista vaativat sen, että ohjaaja on itse valmis menemään veteen. Tämän ei pitäisi olla ongelma kenellekään vepeharrastajalle, koska olisi suotavaa, että harjoituksissa muutenkin ohjaaja on tarvittaessa valmis menemään veteen, joko opettamaan koira tai vähintäänkin treeniryhmän hukkuvaksi omalla vuorollaan. Uimahalukkuuttaan voi parantaa hankkimalla märkäpuvun (tai kuivapuvun), joka sekä pitää uimarin lämpimänä että suojaa häntä koiran kynsiltä ja muilta naarmuilta.

On hyvä opettaa koira siihen, että se sietää ihmistä ja erityisesti omaa ohjaajaansa vedessä ilman, että yrittää pelastaa tätä tai häiritsee esim. raapimalla. Koiralle pitäisi heti alusta asti tehdä selväksi, että hukkuvan pelastaminen on liike, jota tehdään vain oikeasta ärsykkeestä eli silloin, kun hukkuva pärskii ja heiluttaa dummya ja/tai koiralle annetaan pelastuskäsky. Muulloin vedessä olevia ihmisiä koira ei saa häiritä! Tämä opetetaan parhaiten sillä, että ohjaaja ui koiran kanssa rauhallista matkauintia ja teettää erilaisia tehtäviä samalla kun on itse vedessä koiran kanssa. Tällaiset harjoitukset ovat erittäin hyviä sekä koiran uimakunnolle ja -tekniikalle että ohjattavuudelle.

Mikäli koira on jo oppinut sellaisen käyttäytymismallin, että uiminen ohjaajan vierellä ei onnistu (koira alkaa paimentaa, raapia, näykkii, kiertää ympyrää, haukkua, tms.), kannattaa varta vasten tehdä harjoituksia yhdessä uimisen mahdollistamiseksi. Yleensä koiran kanssa uiminen onnistuu siten, että koiralla on päällä valjaat tai pelastusliivit, ohjaaja on koiran takana ja ottaa tukevan otteen valjaiden kaula- tai rintaosasta mahdollisimman alhaalta, ja ohjaa koiran uimaan samaan suuntaan itsensä kanssa. On tärkeää, että ote on tosiaankin valjaiden alaosasta, sillä selän päältä tai ylhäältä kaulaosasta otettu ote jättää ketterälle koiralle vielä mahdollisuuden päästä kääntymään ympäri ja häiritsemään ohjaajaa. Huomaa, että uudessa valjaita käytettäessä on

'Yhdessä koiran kanssa uiminen onnistuu siten, että koiralla on päällä valjaat tai pelastusliivit, ohjaaja on koiran takana ja ottaa tukevan otteen valjaiden kaula- tai rintaosasta mahdollisimman alhaalta, ja ohjaa koiran uimaan samaan suuntaan itsensä kanssa.' (Kuvaushetkellä veden lämpötila oli +7°, siksi uimarilla on päällään kuivapuku.)

tärkeää, että valjaat istuvat hyvin ja koira ei saa vahingossa etujalkojaan kaula- tai rintaremmiin väliin. Vaikka muussa käytössä ns. Y-valjaat ovatkin ergonomisimmat, edellämainitusta syystä uimiseen sopivat myös valjaat, joissa rintahihna menee poikittain koiran rinnan päältä. Y-valjaatkin käyvät, jos ne istuvat koiran päällä riittävän napakasti.

Mikäli löytää jostakin hyvin loivasti syvenevän rannan, koiran kanssa uimista voi harjoitella myös siten, että ohjaaja kahlaa ja koira ui hänen vierellään. Tässä on etuna se, että ohjaajalla on jalat koko ajan pohjassa ja siksi tilannetta on helpompi hallita, jos koira pyrkii tulemaan liian lähelle. Jotkut koirat hermostuvat vasta siinä vaiheessa, kun ohjaajan pää on vedenpinnan tasolla, joten kahlatessa siihenkin voi totuttaa koira eriytyksissä.

Uudessa koiralle kannattaa opettaa myös suuntakäskyjä. Suuntakäskyistä on vepessä hyötyä etenkin silloin, kun koiralla on vaikeuksia hahmottaa vedessä olevia kohteita. Kahden veneen liikkeissä koira saattaa sääolosuhteiden takia tai huonon ajoituksen vuoksi olla uimassa kohteen ohi, mutta hyvin opetellulla suuntakäskyllä tilanne voidaan vielä pelastaa. Erityistä hyötyä suuntakäskyistä voi olla tilanteissa, jossa koira ottaa rantaantuloa varten uintilinjakseen jonkun muun kuin maalitolppien suunnan. Koiralle kannattaa kyllä erikseen opettaa myös maalitolppien väliin uiminen, mutta varsinkin kauempana ulapalla väärän suunnan ottaneen koiran uintilinjaa voi yrittää korjata myös suuntakäskyllä.

Itse opetan erikseen sekä ”oikea”/”vasen” -käskyt että kädellä näytettävän suunnan. Varsinaiset suuntakäskyt tarkoittavat aina suuntaa suhteessa koiraan, kädellä näytettävä suunta ohjaa koiran etenemään osoitettuun suuntaan (itse käytän siihen käskyä ”tonne” ja käsimerkki, vaihtoehtona on myös käyttää käskyä ”tuo” tms., koska vepessä ja muissakin lajeissa tämä

usein liittyy liikkeisiin, joissa koiran pitää ottaa suuhunsa joku esine). Kuivalla maalla näitä tarvitaan mm. tokon ohjatussa noudossa, joten toko-harrastajilta voi saada hyviä lisävihjeitä tämän osion harjoitteluun. Treenin voi kuivalla maalla aloittaa vaikkapa laittamalla maahan kaksi tennispalloa tai muuta keskenään samanlaista esinettä, jättämällä koiran seisomaan vähän etuviistoon niiden eteen ja ohjaamalla koira hakemaan halutunpuoleinen esine. Erityisesti käsimerkillä näytettyä suuntaa on hyvä harjoitella useista eri kohdista esineisiin nähden, eli välillä koira seisomassa selin ohjaajaan päin, välillä naama ohjaajaan päin. Kun suoritus alkaa olla varma, koiran paikkaa suhteessa esineisiin voi muuttaa myös siten, että välillä koira on lähempänä ”väärää” esinettä, mutta sen pitää kuitenkin kuunnella suuntakäsky ja mennä hakemaan kauempana oleva esine.

Kun koira osaa suunnat kuivalla maalla, sen jälkeen niitä voi uudessa harjoitella esim. laittamalla veteen kaksi samanlaista esinettä noin kymmenen metrin päähän toisistaan ja aluksi uimalla koiran kanssa niitä kohti, ohjaaja taas koiran takana koira käskyttämässä.

Hyödyllinen käsky on myös ”kierrä”, jonka saatuaan koiran tulisi kiertää edessään oleva este (poiju, vene, uimari). Etenkin nykyisten vepesääntöjen mukaisessa voittajaluokan pelastamisessa kiertäminen on kaikkein varmin tapa saada liike onnistumaan, jotta pelastettava yltyä tarttumaan pelastusrenkaaseen. Muissa liikkeissä kierrä-käskyllä voidaan tilanteita pelastaa, jos koira on tekemässä virhettä. Esimerkiksi jos koira on voittajaluokan veneen-hakuliikkeessä uimassa veneen väärältä puolelta, kierrä-käskyllä se saadaan kiertämään vene ja löytämään köysi. Myös köydenvienti-liikkeessä koira voidaan harjoituksissa välillä pyytää kiertämään vene luovutuksen jälkeen, jolloin se oppii pysyttelemään lähellä venettä (riski köyden pudottamisesta liian aikaisin

vähenee), kuuntelemaan ohjaajan käskyjä (riski tehdä omia päätelmiään ja esim. tarrata köyteen uudestaan kiinni vähenee), ja veneen kierrettyään se helpommin ottaa suunnan kohti rantaa ja ohjaajaa (riski siitä, että se kiinnostuu köydestä uudestaan vähenee). Mikäli koiralle halutaan opettaa hukkuvan pelastaminen siten, että hukkuva ottaa kiinni koiran valjaista eikä koira hukkuvan patukasta, kiertämiskäsky on erittäin tärkeä, koska ilman hukkuvan kiertämistä koira voi helposti kääntyä takaisin rantaan päin sen verran kaukana, että hukkuva ei välttämättä saa otetta valjaista (vastaava ongelma kuin voittajaluokan pelastusrenkaan kanssa). Patukkapelastaminenkin voidaan ihan hyvin opettaa kiertämällä, koska silloin koira usein saa patukasta paremman otteen kuin kiepsahtamalla patukka suussa hukkuvan edessä takaisin rantaa kohti.

Kiertämisliikkeenkin perusteet on taas kerran syytä opettaa kuivalla maalla vaikkapa puuta, lipputankoa tai tuolia käyttäen. Periaatteessa ei ole väliä, kiertääkö koira halutun esineen aina myötä- vai vastapäivään vai annetaanko sen itse valita suunta. Halutessaan voi tuki opettaa myös eri käskyt eri kiertosuunnille. Monille koirille on kuitenkin luontaista tarjota kiertämistä, kuten kääntymistäkin, aina tiettyyn suuntaan, joten kannattaa käyttää vähän aikaa sen selvittämiseen, mikä omalle koiralle -- jos mikään -- on preferoitu suunta. Vepessä on etua siitä, että ohjaaja tietää koiransa kiertävän aina tiettyyn suuntaan, koska sitten esim. pelastusrenkaan voi antaa koiralle aina tietyllä tavalla.

Kun koira osaa liikkeen kuivalla maalla eri paikoissa ja erilaisille kohteille, siirretään harjoitukset taas veteen. Ohjaaja ja koira voivat aluksi yhdessä uida kohti poijua tai muuta kohdetta, ja kun he ovat suhteellisen lähellä kohdetta, koira lähetetään kiertämään se, ohjaajan pysytellessä paikallaan ja ollessa valmiina palkitsemaan koira sen kääntyessä kohteen

’Uimatekniikka- ja suuntaharjoituksia. Koiralla aluksi pelastusliivit päällä, jolloin sitä on helpompi ohjailta fyysisestikin, jos se yrittää tulla liian lähelle ohjaajaa tai esim. luulee tulevansa pelastamaan hukkuva.’

Hukkuvan pelastamista ilman avustajaa. Koira on paikallaolossa, kunnes uimasillaan oleva ohjaaja kutsuu sen pelastamispuihiin.

ympäri. Suoritusvarmuuden kasvaessa sekä palkitsemipaikan että koiran ja ohjaajan välistä etäisyyttä kasvatetaan ja lopulta ohjaaja voi olla kuivalla maalla tai veneessä ja lähettää koiran kiertämään. Vedessäkin kiertämistä kannattaa harjoitella useilla erityyppisillä kohdeilla, jotta koira osaa yleistää käskyn tarvittaessa mihin tahansa, myös isoon esineeseen kuten veneeseen sekä aktiiviseen ”esineeseen” kuten uimariin. On hyvä huomata, että kiertäminen on monien koirien mielestä kiva ja palkitseva liike ja voi nopeasti muodostua vahvaksi toiminnoksi, joten pedanttinen kouluttaja pyrkii saamaan sen ärsykekontrolliin, jotta koira ei tarjoaisi kiertämistä ratkaisuna kaikkeen. Etenkin automaationa tarjottava poijun kiertäminen voi aiheuttaa suorituksissa turhia viivästyksiä.

Koiralle on syytä myös opettaa luotettava paikallaolo, jotta sen voi jättää rannalle, vaikka omistaja menisi yksin veteen. Yksinharjoittelussa tämä on käytännössä välttämätöntä. Ei ole varsinaisesti väliä, onko asento istuminen, seisominen vai makaaminen, mutta ainakin paikallaistumista voidaan hyödyntää hyvin monipuolisesti ja se vastaa myös useimpien vepeilijöiden alkuasentoa, joten sitä voi ainakin suositella. Tätäkin on hyvä harjoitella ensiksi kuivalla maalla ja sitten rauhassa erikseen muiden uimatreenien yhteydessä. Muutenhan harjoitus on samantyylinen kuin toko- tai pk-paikallaolon harjoittelu: koira jätetään paikallaoloon rannalle, ohjaaja menee veteen ja aluksi vaikka vain kahlaa vähän matkaa ja palaa sitten palkitsemaan koiran. Mitä varmemmaksi koira oppii, sitä pidemmälle ohjaaja voi mennä ja myös uida samalla. Kun paikallaolo on varma, ohjaaja voi välillä

kutsua koiran mukaan uimaan ja välillä vain palaa rantaan palkitsemaan ja vapauttamaan koiran. Tärkeää on, että koira oppii olemaan ottamatta varaslähtöä eli kuuntelee ja kunnioittaa annettuja käskyjä. Koira kokee yleensä voimakkaaksi vahvisteksi sen, että pääsee paikallaolosta suorittamaan, mutta koska varaslähdön ottaneen koiran palauttaminen vedestä takaisin paikallaoloon on vaikeampaa kuin kuivalla maalla, vaatii tämä treenivaihe ohjaajalta hyvää tilannetajua.

Varsinaisen paikallaolon lisäksi on yksintreeniä varten erittäin hyödyllistä opettaa koiralle paikallaan odottaminen joku esine suussa (esim. istuu rannalla dummy suussa), ja vielä erikseen sille kannattaa opettaa käsky, jolla se ottaa suuhunsa maassa vieressään olevan esineen, kun se huudetaan uimaan. Käytän itse käskyä ”ota”, jolloin koiran tulisi ottaa lähinnä sitä maassa oleva esine.

Näillä variaatioilla pystyy harjoittelemaan ällistytävän määrän erilaisia liikkeitä.

MAALITOLPPIEN VÄLIIN TULEMINEN

Useimmat koirat pystyvät suorittamaan soveltuvuuskokeen ja alokasluokan ilman, että niiden tarvitsee tajuta maalitolpista yhtään mitään -- nehan vain uivat suoraan omaa ohjaajaa (tai apuohjaajaa) kohti. Ylemmissä luokissa koiralta vaaditaan kuitenkin paljon tarkempaa ymmärrystä siitä, missä kohdassa sen pitää tulla rantaan. Tämä on korostunut nykyisissä säännöissä ja vinoissa poijulinjoissa.

Käytännössä koira voi hahmottaa halutun rantaantulokohdan kolmen eri avun kautta: kohta on aina se, mistä koira meni veteen tai

veneeseen, sen molemmilla puolilla on maalitolppa, ja sen tuntumassa seisoo tuomari (alokasluokassa myös ohjaaja/apuohjaaja itse). Viisas kouluttaja käyttää näitä kaikkia seikkoja hyväkseen, eli harjoituksissa vahvistetaan rantaantulokohdan kytkeytymistä kaikkiin näistä vihjeistä, yhdessä ja erikseen.

Kun teet vesiharjoittelua, mieltä aina, mistä kohdasta haluat koiran tulevan takaisin rantaan. Jos rannassa on maalitolpat ja haluat koiran tulevan maalitolppien väliin, aloita harjoitukset rannasta tolppien keskeltä, lähetä koira aina liikkeelle tolppien välistä ja vaadi liikkeen lopetus rantaan tolppien väliin. Mikäli harjoittelet vain yhdessä uimista tms., ei ole niin väliä, mihin liike loppuu, mutta mikäli on odotettavissa, että rantaan tulo tapahtuu muualle kuin tolppien väliin, sitä ei kannata tolppien välistä myöskään aloittaa, tai fiksuinta on ottaa tolpat kokonaan pois.

Yksi mahdollinen tapa on opettaa koiralle joka paikassa -- myös veneretkillä ym. -- että rantaan takaisin tullaan kohtaan, josta veteen mentiin. Tämä on koiralle selkeä toimintamalli, ja koiralle voi myös jättää merkiksi jonkun kohde-esineen (higna, ruokapurkki, tms.) ja opettaa erillisen rantaantulokäskyn kohti kohdetta. Varsinaisissa vepeetreeneissä voi siten käyttää kohde-esinettä myös maalitolppien välissä taaempaan, ja kokeita varten esine häivytetään. Koiralle voidaan silti antaa mielikuva esineen jättämisestä rantaan, esim. kumartua tolppien väliin, koskea maata ja sanoa ”rantapurkki” tms.

Maalitolppien väliin ohjautumistakin kannattaa kuivaharjoitella, eli opettaa koira itse

hakeutumaan maassa olevien tolppien väliin. Rekvisiittana voi käyttää esim. ämpäreissä olevaan hiekkaan iskettyjä keppejä, harjanvarsia tai agilitytolpan kaltaisia tolppia. Netistä saa varsin edullisesti sarjan, jossa on useita värikkäitä agilitykeppejä, joiden päässä on piikki, jonka avulla ne saa pysymään nurmikolla tai hiekalla. Sarjan voi vaikka ostaa kimppeaan kavereiden kanssa, jos ei itse tarvitse useampia tolppia.

Harjoittelu muistuttaa aika paljon tottelevaisuuskokeen ruutuliiikettä eli merkitylle paikalle lähettämistä. Koiralle voidaan avuksi näyttää suunta, mutta sen pitäisi itse oppia hakeutumaan juuri tolppien väliin. Toinen vaihtoehto on, että koira opetetaan kosketamaan kyljellään/päällään jompaa kumpaa tolppaa. Tämän tavan perusteluna on se, että koiran saattaa olla helpompi oppia ”tolppaan koskeminen” kuin abstraktimpi ”tolppien väliin tuleminen”. Riskinä siinä on tietysti se, että koira voi mennäkin maalitolppien ulkopuolelta, eli koskee tolpan ulkosyrjään. Toisaalta tällöinkin pistemenetyks on vain yksi piste, ja jos vaihtoehtona on riski siitä, että koira ei ollenkaan hahmota tolppia vaan ottaa omapäisesti suunnan jonnekin muualle rantaan, yksi virhepiste on tietysti paljon suotavampaa kuin pahimmillaan kymmenien metrien ohitus.

Maalitolppien väliin tulemistä voi kuivalla maalla opettaa joko sheippaamalla koira tarjoamaan maalitolppien väliin hakeutumista tai käyttämällä aluksi jotakin kohdetta tolppien takana.

Sheippaaminen tehdään aluksi siten, että jätetään koira tolppien toiselle puolelle paikallaoloon tai avustajan pitämäksi ensiksi muutamien metrin päähän tolppista, mennään itse tolppien toiselle puolelle, ja annetaan koiran sitten vapaasti liikkua. Se todennäköisesti tulee ohjaajaa kohti tolppien välistä, jolloin se palkitaan namilla tai lelulla. Klikkerin tai vastaavan palkkasanan käyttö tässä heti oikean paikan löydyttyä nopeuttaa oikean asian tajuaamista. Kun tästä on tehty riittävästi toistoja, koiran alkupaikkaa aletaan vaihdella suorasta linjasta vähän eri sivuille. Seuraavassa vaiheessa ohjaaja voi olla myös samalla puolella tolppia kuin koira, eli koiran pitäisi itse alkaa hakeutua tolppien väliin, minkä jälkeen se saa naksautuksen tai palkkasanan, ja palkka heitetään sen taakse siten, että vahvistetaan suuntaa tolppien välistä eteenpäin eli ”rantaan”. Käskysana ”portti”, ”maali” tms. liitetään tehtävään vasta sitten, kun koira itse useimmiten tarjoaa oikeaa toimintaa.

Jos sheippaaminen ei ole koirakolle tuttua tai jos haluaa liittää maalitolppiin myös jonkun muun konkreettisemmän kohteen (”ranta-purkki” tms.), tehtävää aletaan harjoitella ensimmäisessä vaiheessa kuten edellä, mutta jo varhaisemmassa vaiheessa otetaan mukaan käsky, jonka on tarkoitus yhdistyä koiran mie-

lessä luvaksi etsiä namipurkki tolppien takaa. Kun koira on muutamia kertoja suunnistanut tolppien väliin ohjaajan ja namipurkin (tai lelun, tms.) luokse, jätetään namipurkki maalin taakse, mennään itse koiran kanssa samalle puolelle, lähetetään se käskyllä maalitolppien väliin ja samalla keuhataan sitä ja annetaan lupa ottaa palkkio (jota kohti se todennäköisesti oli jo menossakin). Seuraavassa vaiheessa nimi tai lelu häivytetään, eli koira lähetetään käskyllä kohtaan, josta se aiemmin sai palkkion, ja samalla hetkellä sitä keuhataan ja heitetään sille palkkio. Sitten voidaan lisätä matkaa pienin askelin, ja ottaa lähetys myös hiukan vinosta suunnasta tolppiin nähden, vaihdellen eri puolia.

Harjoitusta kannattaa vaihdella kuivalla maalla myös siten, että maalitolpat viedään eri

kerroilla vähän eri paikkaan, jotta koira oppii nimenomaan hahmottamaan tolpat eikä tiettyä kohtaa maastossa. Hyviä harjoituksia ovat myös sellaiset, että portteja on laitettu valmiiksi useita eri kohtiin, ja ohjaaja kulkee koiran mukana maalilta toiselle, lähettämällä koiran aina yhden portin läpi, palkiten siitä ja siirtyen sitten seuraavalle.

Mikäli koiralla on vaikeuksia irrota ohjaajasta riittävän kauas, eli se kääntyy ohjaajaa kohti jo ennen tolppien väliin menemistä tai muuten ei tarjoa oikeaa käytöstä vaan alkaa esim. haukkua, palata takaisin ohjaajan luokse, pyöriskellä tolppien luona tms., kannattaa harjoituksissa palata tilanteeseen, jossa palkkion saa riittävän kaukaa maalitolppien takaa tai ottaa mukaan avustaja, joka antaa palkkion kauempana portin takana. Kummassakin

Maalitolppaharjoitus kuivalla maalla.

Maalitolppaharjoitus vedessä. Alkuvaiheessa koira saa palkaksi pallon heti, kun on tullut tolppien välistä.

tilanteessa on syytä muistaa, että tarkoitus on opettaa koira kohdistamaan liike maalitolppien eikä palkkion tai avustajan mukaan, ja siksi ohjaajan tulee kehua koira juuri, kun se on mennyt portin läpi, ja palkkion/avustajan sijaintia tolppien takana vaihdetaan hiukan joka kerta.

Vesiharjoitteluna pelkkää maaliin tuloa kannattaa harjoitella sekä siten, että ohjaaja on kuivalla maalla että ohjaajan ollessa vedessä. Näin tulee opeteltua sekä ”ohjaajaa kohti, tolppien väliin” että ”ohjaajasta pois päin, tolppien väliin” -tilanteet, joita kumpiakin tarvitaan, viimeistään ylempiin luokkiin siirryttäessä.

Harjoituksena yksinkertaisin on sellainen, että koira ja ohjaaja ovat kuivalla maalla maalitolppien välissä, ohjaaja heittää lelun veteen, käskkee koiran hakemaan lelun, ja pyrkii saamaan koiran tulemaan tolppien välistä takaisin rantaan lelua luovuttamaan (esim. vaihtamaan sen nimiin, toiseen leluun tai uuteen leikkiin samalla lelulla). Tässä harjoittelutavassa ongelmana on se, että koira ei välttämättä hahmota maalitolppien merkitystä, koska tuo lelu ensisijaisesti suoraan omistajalle. Lisäksi jos koira syystä tai toisesta kiertää tolpat (esim. lelun ajelehdittua aallokossa kauemmas maalilinjalta), voi olla vaikeata korjata se tekemään oikein -- koira saattaa kiertää tolpan ja tulla ohjaajan luokse tarjoamaan lelua, jolloin leikkiä ainakaan samalla lelulla on mahdotonta jatkaa ”oikeaoppisesti” (koira saisi uuden leikin palkkioksi väärästä suorituksesta), ja jos koira yleensä palkitaan esim. namilla, se ei välttämättä ymmärrä, miksi ei tuossa tilanteessa saa palkkiotaan, vaikka toi esineen ohjaajalle. Tätä harjoitusta voi silti tehdä tilanteissa, joissa ohjaaja on etukäteen lähes varma koiran onnistumisesta, sekä myöhemmin, kun sen voi jo olettaa hahmottaneen maalitolppien merkityksen. Näissäkin harjoituksissa kannattaa maaliin tulemisen vihjesanaa vahvistaa aina, kun koira tekee oikein. Eli koiran uudessa tolppien välistä omistajan luokse sanotaan valittu käskysana (”portti”, ”maali”, tms.), kehuaan koira ja palkitaan se.

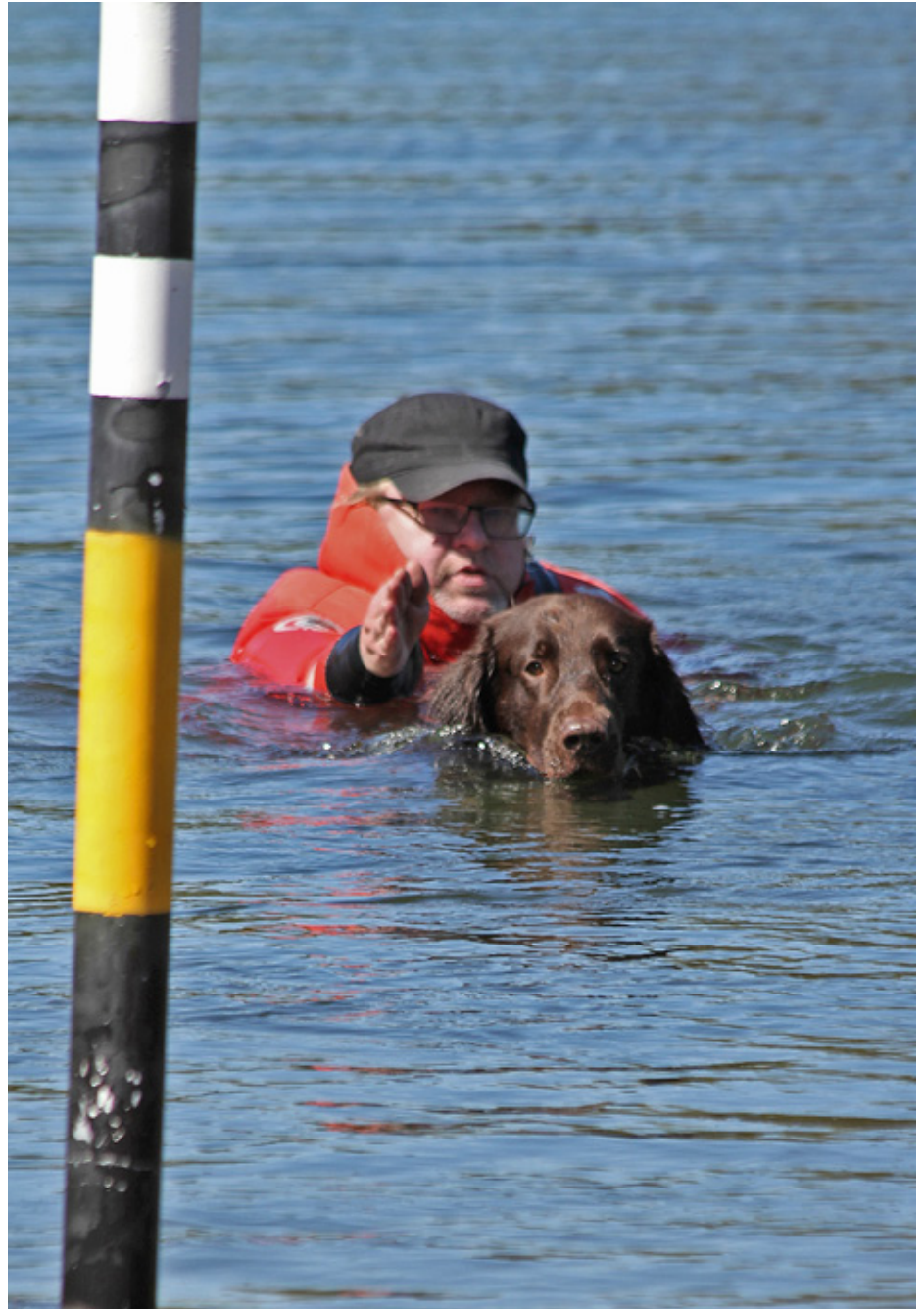
Selkeämpi vedessä tehtävä maaliintuloharjoitus on sellainen, että ohjaaja menee itse veteen koiran kanssa. Kumpikin on uimasillaan melko lähellä maalia, ohjaaja antaa kuivaharjoittelussa jo käytetyn maaliintulokäskyn ja lopputreeni tehdään kuten kuivaharjoittelussa, eli koira saa palkkion tolppien välistä rantautuessaan. Harjoitusta vaihdellaan ja vaikeutetaan koiran oppiessa: ensiksi voidaan lisätä matkaa, sitten otetaan erilaisia tulokulmia, ja lopuksi ohjaaja voi irtautua koirasta vähän eri suuntaan ennen lähetyksikäskyä. Lisää vaikeusasteita ja lähemmäs todellisia vepekoetilanteita päästään antamalla koiralle tolppien väliin haettavaksi esineeksi joku tavallista uimalelua hankalampi esine, vaikkapa köyteen kiinnitetty osittain täytetty iso vesikanisteri tai vastaava, jonka

tuomiseksi tolppien väliin koiran pitää etenkin kovassa tuulessa jo vähän tehdä töitäkin. Tällä tavalla vahvistetaan tolppien merkitystä ja kasvatetaan koiran työskentelysitkeyttä, jotta se ei ottaisi suorinta linjaa rantaan. Samalla koiralle kannattaa pedanttisesti opettaa kyseisen esineen tuominen paitsi tolppien väliin, myös perille rantaan asti, mieluiten kunnolla kuivalle maalle asti (aluksi ohjaajan käteen, myöhemmin esim. palkkapurkille). Monilla koirilla on taipumus luonnostaan irrottaa hinnattavan veneen köydestä kohdassa, jossa niiden jalat yltyvät pohjaan, ja pahimmillaan se tapahtuu kokeessa ennen maalitolppia.

Myös vedessä kannattaa tolppien sijaintia ehdottomasti vaihdella, jottei koira opi suunnistamaan vain tiettyyn, tuttuun kohtaan rannassa.

VEENEEN HAKEMINEN

Venehakuiliike on liikkeenä sellainen, että siihen normaalitreeneissä tarvitaan useitakin avustajia: soutaja, köyden antaja, ja ylempien luokkien liikkeissä vielä toiseenkin veneeseen avustavaa väkeä. Niinpä ei ehkä ensimmäisenä tule mieleen, että näitäkin voi halutessaan harjoitella itseksensä. Liikkeistä ei silloin tietenkään tule ihan koesääntöjen mukaisia, mutta toisaalta näiden harjoitusten avulla koira oppii toimimaan monenlaisissa tilanteissa ja kuuntelemaan hyvin ohjaajan käskyjä. Venehakuiliikkeen harjoittelemista ei kannata edes jättää välistä, vaikka ei minkäänlaista venettä omistaisikaan. ”Veneen” voi tehdä itselleen yksinkertaisimmillaan vesikanisterista ja narusta, tai kiinnittää köyden uimapatjaan, uimaleluun tai parilla kymppillä ostettuun lasten kumiveneeseen.

'Veneenhakuliikkeen harjoittelemista ei kannata jättää välistä, vaikka ei minkäänlaista venettä omistaisikaan. "Veneen" voi tehdä itselleen yksinkertaisimmillaan vesikanisterista ja narusta, tai kiinnittää köyden uimapatjaan, uimaleluun tai parilla kymppillä ostettuun lasten kumiveneeseen.'

Yhden veneen hakemista voi harjoitella siten, että koira jätetään odottamaan maalialueelle paikallaoloon ja ohjaaja soutaa veneen poijulle. Ohjaajalle helpoimmassa mutta koiralle vähän haastavammassa tapauksessa ohjaaja kutsuu veneestä koiran hakemaan venettä ja antaa tai heittää köyden koiralle, jonka tulee sitten osata vetää vene rantaan tolppien väliin. Tällöin koiran tulee luonnollisesti jo osata hakeutua hyvin maalitolppien väliin tai rannalla olevaan kohteeseen, oltava hyvin ohjattavissa takaapäin, tai sitten liike tehdään niin läheltä rantaa, että koira varmasti onnistuu.

Toinen vaihtoehto on, että ohjaaja jättää veneen poijun tuntumaan kellumaan ja palaa rantaan uiden. Tyynellä säällä ja veneen sopivasti poijun viereen ylätuuleen asetellen se todennäköisesti pysyy paikallaan. Rannasta koira lähetetään hakemaan vene, jonka köysi on valmiiksi vedessä.

Veneen voidaan myös antaa ajelehtia tuulen tai aaltojen mukana, jos tuuli ei ole liian kova. Tässä täytyy huomioida, että tyhjä vene lähtee tuulenpuuskan mukana joskus todella vauhdikkaasti, joten liikkeestä voi yllättäen tulla vähän erilainen kuin ohjaaja oli suunnitellut. Asiaa voi auttaa lastaamalla tyhjään veneeseen painoksi vesikanistereita (jotka ovat aina turvallisia käyttää lisäpainoina siksi, että neutraalina ne kelluvat, vaikka vene jostakin syystä täytyisi vedellä).

Jos koira on tottunut siihen, että ohjaaja voi olla mukana vedessä uimassa, kun koira suorittaa tehtäviä, tässä liikkeessä voi erinomaisen hyvin mennä aluksi mukaan veteen. Silloin ohjaaja pysyttelee rauhallisesti uiskennellen sivummalla lähinnä statistina, mutta pystyy varmistamaan, että koira ensinnäkin etenee oikein veneelle ja toisaalta tuo sen takaisin niemenomaan maalitolppien väliin eikä suorinta reittiä rantaan, jos vene on ajelehtinut paljonkin sivuun maalilinjalta.

Mikäli käytössä on kaksi venettä, tai toisena veneenä esim. lasten kumivene, uimapatja, tms., voidaan harjoitella myös kahden veneen liikkeitä. Perusharjoituksena voi tällöin olla liike, joka on jonkinlainen sekoitus avoimen ja voittajaluokan kahden veneen liikkeestä:

Kumivene päästetään ajelehtimaan tuulen mukana, koira lähetetään hakemaan se...

... ja vene tuodaan maalitolppien väliin.

lähempänä rantaa oleva vene (tai uimapatja, jossa on köysi) jätetään ajelehtimaan, ohjaaja soutaa koiran kanssa vähän kauemmas ja lähettää koiran noukkimaan ajelehtivan veneen ja viemään sen rantaan tolppien väliin. Mikäli käytössä on vain yksi vene, mutta rannassa on laituri tai maaston muodot ovat muuten sopi-

via (esim. niemenkärki), ohjaaja voi lähettää koiran laiturilta hakemaan ulapalla ajelehtivaa venettä. Tällöin ohjaaja voi halutessaan kävellä itse maalitolppien luokse koiran ollessa vedessä venettä hakemassa, tai osaavan koiran kanssa jäädä paikoilleen ja odottaa, että koira suoriutuu maalitolppien väliin suunnistamisesta.

VIEMINEN

Vieminen on yllättävän usein vepekoeliikkeenä monen kompastuskivi. Syitä lienee useita: koiran kannalta liikkeelle lähteminen rannasta esine suussa on oudompaa kuin esineiden tuominen rantaan päin, esineiden vieminen vieraille on oudompaa kuin omistajalle, ja esineen luovuttaminen uuden henkilölle, joka ottaa sen vastaan eri tavalla kuin tuttu ihminen, voi olla koiralle vaikeaa. Usein luovutusvaiheen opetuksessakin on hätköity siten, että palkkio on annettu koiralle liian suoraan (veineestä suoraan suuhun tai peräti heitetty koiran yli), tai heti alkuvaiheessa vasta rannassa, jolloin koiralle tulee esineen luovutuksen jälkeen kova kiire rantaan.

Kuivaharjoitteluna on tärkeää opettaa koira antamaan esineitä käteen siten, että vastaanottaja saa sen varmasti kiinni. Ei siis välttämättä riitä, että koiralle on opetettu esim. tottelevaisuuskokeiden noutoliike, jossa koira pitää esinettä tiukasti suussaan ja ohjaaja ottaa sen pois kumartuen itse koiran puoleen ja antamalla irrotuskäskyn.

Hyödyllisintä on opettaa koiralle kaksi eri luovutustapaa. Jos ihminen pitää kättä alhaalla kämmenpuoli ylöspäin, koiran tulee luovuttaa esine kämmenelle pudottamalla. Tässä ei riitä, että koira roiskaisee esineen sinne päin, vaan se pitää opettaa suorastaan tyrkyttämään esinettä vastaanottajalle.

Toinen luovutustapa on sellainen, että ihminen ottaa esineestä otteen yhdellä kädellä yläkautta ja koira irrottaa mieluiten ilman irrotuskäskyä, kun vastaanottajalla on esineestä kunnan ote. Jos esine putoaa, koiran pitää omatoimisesti nostaa se uudestaan ja tarjota vastaanottajalle.

Näistä tekniikoista ensimmäinen, kämmenelleluovutus, on helpointa opettaa koiralle sheippaamalla. Ohjaaja voi istuskella vaikka tuolilla tai portailla ja houkutella koiraa antamaan hänelle jonkun esineen, esim. jonkun sellaisen, jolla koira mielellään leikkisi heittoleikkiä (itse harjoittelin tämän liikkeen pennun kanssa vanhaa tiskiharjaa käyttäen). Aluksi riittää, että koira tuo esinettä ohjaajaa kohti, mutta pikku hiljaa siltä aletaan vaatia tarkempaa ja tarkempaa luovutusta suoraan kämmenelle. Jos koira pudottaa esineen maahan, sitä ei nosteta itse, vaan koiran tulee nostaa se ja tyrkyttää sitä entistä aktiivisemmin. Treenien edetessä leikki jatkuu vasta, kun luovutus saadaan vähän edellistä treenikertaa paremmaksi.

Toinen tekniikka, yläkautta luovutus, on useimmiten suoraviivainen liike opettaa, jos koira osaa jo kämmenelleluovutuksen tai jos se tekee noutoja esim. tottelevaisuuskoetyyliin. Kun koira tulee ohjaajan luo esine suussa, ohjaaja pitää kättään "auki" ja peruuttaa

Näissä kuvissa näytetään, miten kuivaharjoittelussa esineen luovutukseksi ei riitä se, että vastaanottaja jo saisi otettua esineen (ylempi kuva), vaan koiran pitää aktiivisesti tyrkyttää esinettä loppuun asti (alempi kuva).

samalla taaksepäin, houkutellen koiraa mukaansa. Kun koira tulee esine suussa lähemmäs, otetaan esineestä tukeva ote ja annetaan irrotuskäsky, ja palkitaan koira ohjaajaan päin. Palkkion suunta on tärkeä, koska sillä koira saadaan hakeutumaan koko ajan lähemmäs ohjaajaa. Ohjaajaan päin palkitseminen tarkoittaa sitä, että jos koiran palkkio on sen tuomalla esineellä leikkiminen, ohjaaja nostaa esineen kiinni rintakehäänsä, ottaa pari askelta taaksepäin ja antaa koiralle luvan tulla ottamaan esine uudestaan. Jos palkkio on ruokaa, sekin annetaan samalla tyyllillä: pakitaan muutama askel ja annetaan koiran tulla ottamaan makupala ihan ohjaajan vartalon tuntumasta.

Kuivaharjoittelussa kannattaa tehdä myös harjoituksia, joissa koira noukkii esineitä maasta

ja luovuttaa ne ohjaajalle jommallakummalla edellä mainituista tyyleistä. Välillä kannattaa vaihtaa kättä, jolla esine vastaanotetaan. Useimmat ihmiset ovat oikeakätisiä, mutta joskus kohdalle voi osua myös vasenkätinen avustaja.

Erityisesti tässä liikkeessä kannattaa hyödyntää perheenjäseniä ja muita mahdollisia avustajia, ja lähettää koira viemään kaikenlaisia mahdollisia esineitä ihmiseltä toiselle. Sanomalehti, juomatölkki ja monet muut käyttöesineet sopivat oikein hyvin harjoitteluun. Jos avustajaa ei ole kuivaharjoitteluunkaan käytettävissä, koiran voi opettaa istumaan esine suussa ja tuomaan sen kutsusta. Kun koira osaa kuivalla maalla tämän tehtävän perusteet, sitä on hyvä vaikeuttaa esimerkiksi niin, että reitti esineen vastaanottajalle ei ole ihan suora

ja helppo, vaan sen pitää mennä talossa huoneesta toiseen tai ulkona hypätä puunrungon tai ojan yli, eli luodaan treeniä varten jonkunlainen ”tempurata”.

Vastaanottajan ei kannata aina ottaa esinettä ihan heti ja nopeasti, vaan hän voi vaikkapa pakittaa hiukan ja muutenkin hidastella esineen ottamisessa, vaikka keuhisikin koiraa sa-

Esineen vientiharjoitus. Koira on jätetty rantaan paikallaoloon, ohjaaja on uimassa ja käskyttää koiran ottamaan vieressään olevia esineitä. Ensiksi tuodaan pelastusliivit...

... sitten tuodaan kumivene.

... ja lopuksi voi harjoitella millä tahansa esineillä.

malla. Tällöin tarkoituksena on se, että koiralle kerrotaan sen tekevän oikeaa asiaa, mutta sen pitää itse sitkeästi tarjota esinettä vastaanottajalle ennen kuin saa palkkion. Erityisesti tässä liikkeessä on hyvä heti huomioida, että palkkauksen suunnalla on merkitystä! Jos palkkio annetaan koiralle suoraan tai heitetään sen taakse, sen ajatus jo esinettä luovuttaessa kohdistuu pois esineen vastaanottajasta. Jos koiran sen sijaan pitää palkkiotakin tavoitella menemällä lähemmäs vastaanottajaa, liikkeen suunta koiran mielessä kohdistuu vahvemmin vastaanottajaan. Tällä voi olla ratkaiseva merkitys sitten, kun koiran pitää uiden luovuttaa esine vieraille ihmiselle.

Jotkut opettavat koiralle kuivalla maalla viemisliikettä myös siten, että sen tulee viedä annettu esine johonkin telineeseen, vaikkapa portaalle nostettuun koriin, tai kumiveneen keulaa etäisesti muistuttavan autonrenkaan sisälle. Tässä on ideana se, että koira tosiaan työskentelisi loppuun asti myös silloin, kun vastaanottaja on hyvin passiivinen, tai kun vastaanottajaa ei edes ole. Jos koira on valmis vedessäkin kurkottelemaan kelluvan autonrenkaan sisälle esineen sinne tuupatakseen, se todennäköisesti menee aina riittävän lähelle kumiveneitäkin.

Fiksu ohjaaja tekee kuivaharjoitteinakin kaikkia edellä esitettyjä treenejä, koska ne loistavasti täydentävät toisiaan ja opettavat koiralle työskentelysitkeyttä sekä muutenkin edistävät monipuolisia treenejä ja ohjaaja-koira -yhteistyötä.

Vientiliikkeen siirtäminen veteen yksintreeneissä onnistuu kätevimmin, jos koira osaa pitää esinettä suussa istuessaan paikallaan, jolloin ohjaaja voi mennä veteen esim. kahlusyvyydelle, tai seisomaan jollekin kivelle tai paikalleen ankkuroituun veneeseen. Tällöin liike tehdään tavallaan tuomisliikkeenä, mutta koira kuitenkin joutuu lähtemään esine suussa rannasta, kuten vepekokeissakin oikeasti. Jos tehtävä sujuu helposti, vaikeusastetta kannattaa hakea sillä, että pyrkii harjoittelemaan hyvin hitaasti syvenevässä rannassa, sillä esine suussa kahlaminen ennen uimista on monille koirille vaikeampaa kuin heti uimasyvyydelle pääseminen.

Jos koira ei osaa pitää esinettä suussa rannassa odottaessaan, mutta osaa kuitenkin tuokäskyn, variaationa voi liikkeen tehdä siten, että koira jää paikallaistumiseen, esine laitetaan sen viereen tai eteen, ja veteen kahlannut ohjaaja antaa sille tuo-käskyn. Tästä voi tehdä myös pitkäkestoisemmän leikin siten, että rantaan jätetään useita esineitä, ja koira tuo ensiksi lähimmän, mutta se lähetetään hakemaan rannasta peräkkäin myös muut esineet.

Kaiken kaikkiaan on hyvä opettaa koiralle esineen luovuttamiseen sitkeyttä paitsi

kuivalla maalla, erityisesti tietysti myös vedessä. Yksi hyvä tapa harjoitella tätä on sellainen, että ohjaaja istuu laiturilla, veneessä, tai sopivassa rannassa esim. rantakivellä, ja hänellä on useita esineitä. Koiralle heitetään veteen yksi esine ja pyydetään se käteen, ja palkaksi koiralle voidaan antaa sen suosikkivesilelu tai namia (sopivan isona palana vedessä syötäväksi). Sitten sama toistetaan joillakin muilla esineillä. Lopuksi koiralle annetaan loppupalkka (lempilelu tai vaikka namipurkki, jonka se saa viedä rantaan) ja käsketään se rantaan. Tällaisessa harjoituksessa voi huoletta käyttää laajaa esinevalikoimaa, eikä jumittua pelkästään juuri tällä hetkellä voimassaolevien sääntöjen mukaisiin esineisiin. Sopivia esineitä kaikenlaisten vesilelujen ja dummyjen lisäksi ovat esim. pelastusrenkas, köydenpätkä, pelastusliivit, mela, ja jopa vetoköydellä varustettu pieni [lasten] kumivene, surffilauta tms.

Edellä mainittiin tavoitteeksi työskentelysitkeys, joten siitä vielä tarkemmin muutama sana. Sitkeyttä ilmentää se, että koira tuo vastaanottajalle useita esineitä peräkkäin, ja että esineet voivat olla hyvin erilaisia. Lisäksi tarvitaan sitkeyttä haluta viedä esine perille asti, eikä vain nopeasti luovuttaa sitä tai peräti sylkäistä veteen. Näitä voi harjoitella siten, että esinettä ei oteta vastaan välittömästi, vaan leikitään ”maailman surkeinta yleistä avustajaa”. Jotta leikistä tulisi koiralle mielekäs, sitä kannattaa ainakin alkuvaiheissa kehua ja innostaa, mutta samalla esineen vastaanottamisesta tehdään hidasa prosessi. Ohjaaja voi istua kädet taskussa koiraa innokkaasti kehua, tai ottaa esinettä vastaan siten, että pitää kynärpänsä kiinni kyljissään, jolloin koiran pitää todellakin tyrkyttää esinettä hänelle. Ja kun koira on sitkeästi tarjonnut esineen perille asti, sille pitää ehdottomasti antaa paljon kehuja ja superpalkka, mutta palkkakin (lempilelu, iso nimi tai namipurkki) kannattaa antaa siten, että sitä ei heitetä veteen, eikä edes työnnetä koiran kitaan, vaan koiran pitää sekin hakea hyvin läheltä ohjaajaa pientä ponnistelua käyttäen.

Ohjaajan on syytä ymmärtää, että tällainen treeni on aluksi koiralle erittäin vaativa, joten sitä todellakin pitää kehua ja innostaa, jos vastaanottovaihetta muuten vaikeutetaan.

Jos koiralla on vaikeuksia luovuttaa esine siksi, että sen uimatekniikka veneessä, laiturilla tms. olevan henkilön edessä on liian pysty, tätäkin asiaa kannattaa harjoitella. Yksi erinomaisesti havaittu tapa on opettaa koiraa ”polkemaan vettä paikallaan” tai ainakin lähes paikallaan siten, että se ei aluksi tule ollenkaan esineen kanssa, vaan tulee pelkästään hakemaan ohjaajalta namin (tai lelun, jos se ei ollenkaan motivoitu namista). Nami annetaan koiralle siten, että sitä ei työnnetä suoraan koiralle sen ollessa kohti ohjaajaa, vaan ensiksi ohjaaja kehuu koiraa ja sitten suuntaa namikädellään koiran hitaasti uimaan veneen tai

laiturin sivun suuntaisesti rannasta pois päin, antaa yhden namin, ja jatkaa lisänimeillä esittämistä muutaman rauhallisen vedon verran, kunnes koira saa luvan poistua rantaan.

Lopuksi voimme vielä purkaa viennin osiin, jotta kaikkien edellä esitettyjen vaiheiden merkitys selkenee ja tämän vepessä perinteisesti hyvin vaikeaksi koetun liikkeen harjoittelusta saataisiin kaikki hyöty irti.

- Koiran täytyy ottaa esine suuhun -- tämä opetetaan kunnolla kotona ja kuivalla maalla.
- Koiran täytyy ainakin vähän aikaa pitää esinettä suussa ennen kuin se lähtee liikkeelle -- tämä opetetaan kunnolla kotona ja kuivalla maalla.
- Koiran täytyy pitää esine suussa myös koko uinnin ajan. -- Tässä kuivaharjoittelu luo pohjan, jos koira oppii pitämään esinettä myös vähän vaikeamman ”tempuradan” läpi, mutta hyvin tärkeää on opettaa koira myös kahlaamaan esine suussa; uiminen esine suussa on yleensä helpompaa.
- Koiran täytyy uida esine suussa riittävän pitkälle. -- Tässä auttaa se, että koiralla ei ole kiire rantaan palkkion toivossa, sen uimakunto on riittävän hyvä, ja se on tehnyt monipuolisia harjoitteita esimerkiksi useita esineitä peräkkäin luovuttaen. Lisäksi sen motivaatio viedä esine perille asti on luotu tässä luvussa kerrotuilla treeneillä. Välillä kannattaa harjoitella myös ylipitkillä etäisyyksillä, kovassa tuulessa, jne.
- Koiran täytyy haluta luovuttaa esine vastaanottajalle. -- Pohja luodaan kuivaharjoittelulla, jossa koiran motivaatiota ”tyrkyttää” esine vastaanottajalle vahvistetaan. Vesiharjoittelussa samaa jatketaan ja vahvistetaan koiran intoa pysytellä veneen lähellä, kunnes esine on luovutettu, kaikki palkkiot kuitattu, ja käsky palata rantaan annettu. Yllättävän moni vepeharrastaja pelkää koiran palkitsemista veneestä sillä perusteella, että ”se jää sitten sinne”. En ole vielä koskaan nähnyt kokeessa tai muutenkaan koiran jäävän passiiviseksi muuttuvan esineen vastaanottajan luokse niin pitkäksi aikaa, että se ei ehtisi rantaan suoritusajan puitteissa. Kaikkein tärkeintä siis on vahvistaa koiran intoa luovuttaa esine, ja se into rakennetaan kombinaatiolla työskentelysitkeyden vahvistamista, kiireetöntä palkitsemista veneestä sekä rannasta tulevaa kehua ja loppupalkkaa.

HUKKUVAN PELASTAMINEN

Hukkuvan pelastaminen yksintreenissä koostuu patukkapelastamisesta (alemmat luokat, jos ei käytä valjaita) ja pelastusrengaspelastamisesta.

Valjaiden ja pelastusrenkaan kanssa pelastamiseen yksi tärkeimmistä alkuharjoitteista on kiertäminen, josta on kerrottu tarkemmin tämän oppaan alussa. Uudessa koira voi kiertää erilaisia esineitä myös vepevaljaat päällä tai pelastusrengasta mukanaan kuljettaen, mikä vahvistaa hukkuvan kiertämistä. Ja hukkuvan on ehdottomasti helpompi saada valjaista tai renkaasta ote, jos koira kiertää sen sijaan, että koira vain kääntyisi edessä takaisin rantaan.

Koiran kannalta elottoman kohteen kiertäminen ilman, että kukaan tarttuu valjaista tai renkaasta kiinni, on kuitenkin jossakin määrin erilaista kuin se, että koira kiertää pelastusvälineeseen aktiivisesti tarttuvan hukkuvan. Onneksi hyvin monet koirat motivoituvat nimenomaan siitä, että mukaan tulee painolastia, jota ne alkavat vetää rantaan, joten pelkän yksin tehdyn kiertämistreenin jälkeen ei välttämättä ole hirveän suuri kynnyks siirtyä elävään pelastettavaan. Pidättyväisille ja vain niukan taistelutahdon omaaville koirille ero voi olla suurempi.

Yksin harjoitellessa olisi hyvä opettaa koira myös siihen, että oma ohjaaja voi olla vedessä ja koira kiertää hänet pelastusrenkaan kanssa (tai valjaat päällä). Tällöin koira voi myös oppia sen idean, että hukkuvan luota poistutaan vasta, kun renkaassa on painoa. Helppommissa tällainen treeni onnistuu, jos koira voidaan jättää rantaan joko pelastusrenkaan naru valmiiksi suussa tai vesirajassa, josta se ottaa sen mukaansa. Rantaa kohti uitaessa ohjaaja pääsee vielä vahvistamaan tolppien väliin tulemistä, ja aluksi tietysti matka kannattaa pitää sen verran lyhyenä, että ohituksia ei vahingossa tule.

Patukkapelastamista voi harjoitella yksin vastaavalla tyyllillä: koira jätetään rantaan odottamaan, ohjaaja ui vähäeleisesti ja patukka riittävän piilossa ulapalle, ja sopivassa kohdassa antaa koiralle pelastamiskäskyn ja alkaa pärskiä patukalla. Halutessaan voi tehdä myös toisinpäin, eli ensiksi pärskiä ja sitten antaa koiralle luvan lähteä rannasta. Itse pidän aina siitä ajatuksesta, että myös patukkapelastamisessa koira lähtee vasta ohjaajan käskystä, vaikka liikkeen nykysääntöjen puitteissa saakin tehdä jo pelkästä hukkuvan pärskimisestä.

Mikäli edellä kuvattu tapa harjoitella patukkapelastamista ilman avustajia on koiralle aluksi liian vaikea, helppo variaatio on sellainen, jossa ohjaaja ja koira ovat molemmat valmiiksi vedessä. Koira ui, ja ohjaaja joko ui tai kahlaa, patukka on hänellä mukana melko huomattomasti. Sopivassa kohdassa ohjaaja antaa

Voittajaluokan "hukkuvan" askartelimme kerran lapiosta, märkäpuvusta, pelastusliiveistä ym. (juhannuksen kunniaksi sillä oli viinapullokin kädessä). Tässä siis harjoiteltiin vain kiertämistä. Monien koirien mielestä, myös Pinkon, on paljon motivoivampaa, jos hukkuva oikeasti tarttuu renkaaseen ja hänet saa viedä rantaan, joten tällaisia harjoituksia ei kannata tehdä liikaa.

koiralle luvan ottaa patukasta kiinni ja lähteä viemään häntä kohti rantaan. Tämä harjoitustapa sopii erityisesti koirille, joilla on taipumusta mennä hiukan ylikierroksille siitä, että oma

ohjaaja ui ulapalle ja toimii sieltä käsin hukkuvana. Näin liikkeeseen voidaan saada rauhallista suoritusvarmuutta.

MUITA HYÖDYLLISIÄ HARJOITUKSIA

Jos käytössä on muunlainen vene kuin kumi-vene, koiraa ei välttämättä voi tai halua hyp-pyyttää siitä, mutta soutuveneeseen, kanootin tai vastaavan avulla voi silti tehdä monia hyödyllisiä harjoituksia. Joka tapauksessa sellaisen kanssa voi harjoitella veneen hakemista samalla tavalla kuin edellä on kerrottu kumiveneen tai ”kumiveneen korvikkeen” suhteen, mutta huomioon kannattaa ottaa se, että tällaisen veneen materiaali voi olla selvästi kovempaa. Ainakin kovassa tuulessa harjoittelua kannattaa välttää, ettei koira saa venettä hallitsemattomasti päällensä.

Esineiden vastaanottamista uivalta koiralta voi hyvin harjoitella myös muunlaisista veneistä kuin kumiveneestä, kunhan ohjaaja yltää edes kumartumalla ottamaan esineen vastaan. Tällä taas vahvistetaan työskentelyä monenlaisissa tilanteissa sekä työskentelysitkeyttä, koska koira saattaa joutua normaalia kumivenetreeniä enemmän hakemaan kohtaa, jossa esineen saa kunnolla annettua ohjaajalle. Tempu voi myös olla oikeasti hyödyllinen, jos vaikkapa meloja pudottaa melansa tai veneestä putoaa jotakin muuta, jota koira lähetetään hakemaan.

Hyödyllinen tempu veneretkeilijälle vepekoiran omistajalle on myös sellainen, jossa koira pitää veneen köydestä kiinni ja istuu rannalla, laiturilla tms. sillä aikaa, kun ohjaaja las-taa venettä. Tässä samalla opetellaan esineen pitämistä suussa sekä paikallaoloa ja yleistä malttia.

Melko täydellisen veneilyavustajan koirasta saa, jos se totutetaan myös siihen, että se voidaan nostaa vedestä veneeseen, ja tarvittaessa myös veneestä veteen, etenkin jos vene on sellainen, josta sen ei haluta itse koskaan hyp-päävään (vaikkapa moottoriveneet). Koiran nostaminen vedestä on helppointa, jos sillä on pelastusliivit tai riittävän tukevat valjaat, mutta koiran koosta ja ohjaajan osaamasta tekniikasta riippuen koiran voi saada nostettua veneeseen muutenkin. Tärkeintä on, että koira tuntee olonsa koko ajan turvalliseksi, eikä siihen ainakaan satu. Tekniikkaa voi olla fiksuinta harjoitella laiturilta tai kumiveneestä, jossa avustaja hoitaa soutamisen ja pitää veneen paikallaan ja tasapainossa. Jos koira on opetettu siihen, että se voidaan nostaa veneeseen, se on helppo päästää myös kesken veneretken uimaan kuntouintia veneen vierellä.

MUITA MATERIAALIA

You Tube -kanavallani (Merja Tornikoski) on useita videoita vepen yksintreenaamisesta ja muista vesipelastukseen liittyvistä treeneistä ja vesileikeistä. En ole toistaiseksi tehnyt niistä kanavalleni omaa soittolistaa, joten vepvideot pitää valitettavasti vielä tällä hetkellä etsiä kaikkien muiden videoideni joukosta.

Veneen hakua voi harjoitella muillakin kuin kumiveneellä. Ohjaaja voi uida hetken koiran mukana varmistaen, että koira tuo kanootin varmasti takaisin maalitolppien väliin eikä lähde oikomaan rantaan siitä kohdasta, josta sai kanootin kiinni.

Luottamus. Koiralle opetetaan, että sitä voi käsitellä myös vedessä ja esim. nostaa vedestä laiturille (tai veneeseen tms.), tai laiturilta veteen niin, että se pysyy rauhallisena ja luottaa täysin ohjaajaansa.

Merja Tornikoski on harrastanut belgianpaimenkoiriensa kanssa vesipelastusta jo kaksi vuosikymmentä. Merja pyrkii harjoittelemaan mahdollisimman monipuoli-sesti ja yhdistämään omiin vesitreeneihinsä elementtejä myös muista harrastamis-taan vesiurheilulajeista. Merjan kuvissa seikkailee belgianpaimenkoira tervueren, Hukkarullan Hikipinko 'Pinko'.

*Vepen yksinharjoittelussa vain mielikuvistus on rajana...
Hauskoja polskimisia kaikille – uidaan ja nautitaan kesästä!*

NOME

Sivu & Seuraa – miten ja miksi?

Klikkaa tästä vinkkivideoon: Sivun & Seuraa – video 1

Klikkaa tästä vinkkivideoon: Sivun & Seuraa – video 2

Kaikki koiran kanssa tekeminen – niin arjessa kuin harrastuksissakin perustuu yhteistyöhön. Mitä se yhteistyö sitten on? Minun mielestäni pohjimmiltaan keskinäistä luottamusta, joka rakentuu sääntöihin ja rutiineiksi muodostuneisiin toimintatapoihin, joiden perusteet on luotu huolella. Kun koira oppii alusta alkaen toimimaan yhdellä, oikealla tavalla ja opitusta pidetään johdonmukaisesti kiinni, on luotu rutiini, jonka kanssa koiran on hyvä olla.

Noutajan omimmissa rodunomaisissa töissä ja harrastuksissa hyvä yhteistyö näkyy ja tuntuu tekemisen helppoutena. Turvallinen, ympäristön huomioiva ja tehokas työskentely, oltiin sitten metsällä, treeneissä tai kokeissa, alkaa ja loppuu ohjaajan välittömään läheisyyteen. Eikä hillitystä käytöksestä arjen remmilenkeilläkään haittaa ole.

SIVU

Noutajan paikka on ohjaajan sivulla (yleensä vasemmalla puolella). Jo pennulle opetetaan tämän paikan miellyttävyys, hyöty ja palkitsevuus. Ohjaajan lähellä saa huomiota, hellyyttä, herkkuja ja vähän kerrassaan myös hommia. Koira ei pidetä siinä pakolla, vaan opetetaan se hakeutumaan oikealle paikalle. Tässä hyvä apu ovat alussa ruokakuppi ja namit. Ahnetta koira on helppo ohjata olemaan oikealla paikalla ja saamaan palkkansa siitä. Pikkuhiljaa sivulla pysymiseen tulee viivytystä ja odottelua, mutta ei koskaan alussa pakkoa, vaan houkuttelua ja runsasta palkkaa.

SEURAA

Seuraa on oikeastaan ”sivu” liikkeessä. Noutajan tulee pysyä (haluttaessa ja käskyn saatuaan) omistajansa vieressä ilman jatkuvaa huomioimista, tapahtuipa ympäristössä mitä vaan. Seuraamisen opettaminen ja vaatimukset pitää tehdä hyvin pienin askelin edeten. Alussa riittää muutama askel omistajan vierellä ennen kehuja ja anteliasta palkkaa. Tärkeää on pitää koiran kiinnostus yllä ja luoda onnistumisia, jotka ruokkivat uusia onnistumisia.

Sekä pysähdyksissä että liikkeessä koiran ja ohjaajan tulee molempien voida havainnoida ympäristöä. Lenkillä pitää seurata liikennettä,

vastaantulijoita ja katsoa vielä mihin astuu. Työskenneltäessä tähän lisätään vielä riistan/damien ja kanssametsästäjien/toimitsijoiden toiminta. Hyvin tehty pohjatyö on silmin havaittavissa. Koirakko on liikkeellä yhdessä. Koira myötä automaattisesti ohjaajan pienetkin rintamasuunnan muutokset. Toisaalta koira rekisteröi tapahtumia ympärillään myös itsenäisesti. Hyvä ohjaaja varmistaa koiralleen hyvän mahdollisuuden nähdä tiputukset, oli ampuja sitten omistaja tai muu seurueen metsästäjä.

Parhaimmillaan koirakon yhteistyö on harmonista ja vaivatonta. Näin tuomarin näkökulmasta toivon tarkkaa, mahdollisimman vähäeleistä ja -käskyistä lähialuehallintaa. Koiran ohjaajana taas toivon voivani keskittyä itse metsästyksen ja maaston havainnointiin ilman tarvetta tarkkailla ja varmistella koko ajan koiran paikkaa ja vierellä pysymistä.

Ohessa on muutama videoklippini erilaisista tilanteista ja eri tasoista koirista sivulla ja seuraamassa.

NOME

8 damin harjoitus

Kahdeksan damin harjoitus, jossa koiran pitää lähteä osoitettuun suuntaan vaikka lähellä on muitakin dameja. Tässä tulee myös tree-nattua perusasentoa ja käännöksiä.

Siru helposti jää seisomaan sivulle ja se on ihan ok, jos tietää että koira ei karkaa. Tässä kuitenkin halusin sen istuvan joka käännöksen jälkeen. Tämä on myös tosi hyvä harjoitus opetella itse lukemaan omaa koiraansa ja sitä mille damille se aikoo lähteä.

- tätä voi tehdä myös pelkkänä kääntymis-harjoituksena ilman noutoja. Palkkaa silloin namilla aina käännöksessä.
- jos koira on kovin levoton ja menossa damille niin voit hakea damin itse ja jättää

koiran paikallaoloon keskelle. Idea on että pitää kääntyä hyvin ja rauhoittua odottamaan lupaa jotta pääsee noutoon.

- noudettu dami heitetään aina takaisin.
- voit kääntyä myös toiseen suuntaan.
- huomioi koiran taso, tarkoitus on että sen saa helposti oikealle damille. Aloita neljällä damilla (ristikko).
- damit on hyvä näkyä. Ihannetilanne on, että koira lukitsee katseensa damiin ja sitten se lähetetään linjalle. Tämä vahvistaa koiran luottoa lähteä ohjaajan osoittamaan suuntaan jatkossakin.

- Riitta Koivisto

Kuva © Juho Pajari

Klikkaa tästä vinkkivideoon: Luopumis- ja suuntaamisharjoitus

Useamman koiran luoksetulovuorottelu

Teksti: Anu Mikkola

Tarvitset 2 – x koira, nameja tai muuta palkkaa ja turvallisen treenipaikan. Tätä harjoitusta voi toteuttaa yksi ohjaaja useamman koiran kanssa tai useampi ohjaaja koirineen.

Paikalla pysyminen ja luoksetulo ovat tärkeimmät käskyt koiran arjessa, erityisesti turvallisuuden varmistamiseksi. Meillä tehdään aika pienestä pitäen nimellä lupa antaen esimerkiksi uloslähtemiset ja ruokavuorot. Samaa harjoitellaan sitten myös ulkona, pennun kohdalla pienin askelin edeten. Ensimmäistä opetetaan yksinään ja sitten lauman kanssa yhdessä.

Koirat jätetään aluksi riviin ja siitä aletaan kutsuaan nimellä luokse. Nokkelat koirat oppivat nopeasti laskemaan oman vuoronsa ja ennakoimaan, joten mielikuvitusta pitää käyttää ja treenien oltava vaihtelevia ja yllätyksellisiä. Välillä palataan koiran luo palkkaamaan välillä kutsutaan yksi koira kaksi kertaa peräkkäin. Joskus voi heittää vaikka pallon, mutta vaatia suoran luoksetulon häiriöstä huolimatta. Hienon suorituksen palkkana voi olla pallon nouto.

Tässä harjoitustavassa koirat oppivat todella keskittymään ohjaajaan halutessaan olla se,

joka seuraavaksi kutsutaan. Ne oppivat myös sietämään ohi juoksevia kavereita ja ohittamaan itsekin toisia. Tärkeää on olla viitsemiä ja korjata virheet; jaksaa käydä palauttamassa paikoilleen hiipivä ennakoija tai väärin nimensä kuullut intoilija.

Tämän treenin varioinnissa vain mielikuvitus (tai sen puute) on rajana. Maaston vaihtelut, ojan ylitykset, lätäkön läpi tulemiset jne. valmistavat koiria toivottuun suoraviivaisuuteen myös noutotyöskentelyssä.

Treeni-intoa toivottaen Anu

TOKO

Treeni-ideoita yksin treenamiseen

TEKNIKKATREENIT

Treenaaminen on hauskaa porukassa, mutta edistyäkseen pitää monesti harjoitella myös yksin. Toistojen tekeminen liittyy moneen opetettavaan asiaan, joista halutaan saada sujuvia siten, että niiden tekemiseen ei tarvita kovinkaan paljon ajattelua, vaan asia tapahtuu automaattisesti, ajattelematta (vrt. autolla ajaminen). Toistotreenit ovat sellaisia, joiden tekemiseen ei porukkaa tarvita ja niitä voi tehdä vaikka kotona sisällä tai kotipihalla. Näihin liittyy samanlaisina toistuvia liikesarjoja, joissa koiran pitää kehittää liikeratoja jne. (tekniikkatreenit).

Tokoa (ja osin rally-tokoakin) ajatellen perustekniikkatreenejä ovat mm.

- perusasentoon tuleminen
- seuraamisen käännökset
- seuraamisen askeleet ja sivuaskeleet
- peruuttaminen
- seuraamisen liikkeellelähtö
- sivulla maahanmeno
- sivulla perusasentoon nouseminen
- noutoesineen palauttaminen eteen/perusasentoon
- noutoesineen siisti irrottaminen
- tunnistusnoudossa oikean esineen etsiminen
- kaukokäskyjen tekniikkatreenit eli asennonvaihdot
- istu, seiso ja maahan erottelu (koira erottaa nämä käskyt toisistaan, kun niitä sanotaan peräkkäin sekalaisessa järjestyksessä)

Tekniikkatreenijä ei tarvitse tehdä paljon kerralla, mutta säännöllisesti kerrata niitä asioita, mitkä kuuluvat koiran senhetkiseen tilanteeseen / koeluokkaan. 5 minuutin treenit ovat jo aivan hyvät tekniikkaa ajatellen. Motivaatio näihin pikkutreeneihin ei aina kuitenkaan ole ihan kohdillaan (ohjaajalla, koiralla kyllä varmasti), vaikka kyse ei ole pitkästä ajasta. Kun kyse on omaehtoisesta treenistä, on helppo keksiä muuta tekemistä ja siirtää treeniä kunnes sitä ei enää ehdikään tekemään. Varsinkin kun kyse ei ole mistään isoista oivalluksista, vaan vähän samasta kuin esim. kyykky- tai vatsalishashaasteissa on kyse – pitää itse tehdä treeni ilman että kukaan siitä sanoo ja ilman että näkyviä tuloksia tulee heti.

Pikkutreeneistä on hyvä tehdä jonkinlainen tapa, rutiini ja tehdä ne tiettyyn aikaan tai tiettyssä tilanteessa, jolloin niitä alkaa jonkun ajan kuluttua tehdä ilman sen isompia pon-

nisteluja, ne kuuluvat elämään. Jos on vaikea keksiä, mitä tekee tekniikkatreenissä (tai tekee aina samoja juttuja), voi kaikki tarvitsemansa tekniikkajutut kirjoittaa ylös, leikata

erilleen ja valita summissa 2-3 tekniikkatreeniä, jotka tekee sillä kertaa. Siten ei tule tehtyä aina samoja treenejä.

”HIIT”-TREENI

Yksi tapa suunnitella treenejä kenttäolosuhteisiin on tehdä ”hiit”-treenit, joissa valitsee 3-5 harjoiteltavaa asiaa, joita tekee esim. 3-5 kertaa peräkkäin ja sitten vaihtaa seuraavaan. Kierroksia voi olla 2-3. Esimerkiksi avoimen luokan koirakko voisi tehdä treeneissä seuraavan setin:

1. Kehäntulotreeni x 3
2. Perusasennosta maahanmenoja x 3-5
3. Seuraamispätkä käännöksineen x 3-5
4. Kaukokäskyt i-m-i x 3-5
5. Ruutun meneminen x 3

Ja sama setti tehdään esim. kaksi kertaa peräkkäin. Jos tuntuu, että harjoituksissa tekee aina samoja asioita, voi tässäkin kirjoittaa kaikki avoimen luokan liikkeet lapuille ja treeneissä valitsee niistä haluamansa määrän. Lapuilla voi vielä lukea esim. ”Liikkeestä seisominen – tekniikka” tai ”Liikkeestä seisominen – kokonainen liike”

Eli tehdään joko ko. liikkeeseen liittyvää tekniikkatreeniä tai sitten kokonainen liike. Valittavana olevat tehtävät voi valita joko satunnaisesti kaikista liikkeistä tai sitten ottaa pois ne asiat, jotka ovat joko kesken tai jo valmiita. Jos valittavana ovat kaikki liikkeet sekä tekniikkapuolen että kokonaisen liikkeen osalta, pitäisi pitkällä aikavälillä kaikki liikkeet tulla tehtyä sekä tekniikkatreeninä että kokonaisina liikkeinä.

KOKEENOMAISET TREENIT

Kokeenomaisten treenien osalta voi myös luottaa sattumaan samaan tapaan eli kirjoittaa ylös kaikki ko. luokan liikkeet ja sitten näis-

tä valitsee arpomalla 3-5 liikettä, jotka tekee arvotussa järjestyksessä. Arpajaisiin voi myös liittää palkkausvaihtoehtoja, esim. ”Ruutuun meneminen – palkka” tai ”Ruutuun meneminen – palkaton (sosiaalinen palkka)”. Täten palkitsemistakin tulee satunnaistettua.

Samoin kun näitä arpajaisia pitää tarpeeksi usein, sattuma huolehtii siitä, että jokaista liikettä tulee tehtyä edes joskus. Jos tuntuu, että jokin liike vaatii enemmän treenaamista, voi tämän liikkeen kirjoittaa useamman kerran ja vähemmän treeniä vaativan vain kertaalleen.

Tekniikkatreenit

- PERUSASENTOON TULEMINEN
- KÄÄNNÖS VASEMPAAN
- TÄYSKÄÄNNÖS VASEMPAAN
- 1-3 ASKELTA ETEENPÄIN
- 1-3 ASKELTA VASEMPAAN
- SEURAAMISEN LIIKKELELÄHDÖT
- SIVULLA PERUSASENTOON NOUSEMINEN
- ISTU-MAAHAN-ISTU
- ISTU-SEISO-ISTU
- KOIRAN KIERTÄMINEN
- NOUTOESINEEN IRROTTAMINEN
- KÄÄNNÖS OIKEAAN
- TÄYSKÄÄNNÖS OIKEAAN
- 1-3 ASKELTA TAAKSEPÄIN
- 1-3 ASKELTA OIKEAAN
- PERUUTTAMINEN
- SIVULLA MAAHANMENO
- TUNNISTUSNOUTO
- SEISO-MAAHAN-SEISO
- ISTU, MAAHAN, SEISO EROTTELU
- NOUTOESINEEN NOSTAMINEN
- NOUTOESINEEN PALAUTTAMINEN

NOME

Lähialuehaku

Klikkaa tästä vinkkivideoon: Lähialuehaku 1

Klikkaa tästä vinkkivideoon: Lähialuehaku 2

Lähialuehakuun liittyy pillikäsky, joka kertoo koiralle, että se laittaa nenän maahan ja alkaa etsiä. Se tietää, että riista/dami on lähettyvillä. Tämän pillikäskyn opettaminen helpottaa riistan löytymistä, kun ollaan metsällä. Koira ei välttämättä näe pudotusta, mutta ohjaaja tietää, missä kohtaa se on. Koira lähetetään alueelle ja annetaan lähialuehaun pillikäsky.

Lähialuehaun pillikäsky on aika helppo opettaa pennulle ruuan avulla. Aluksi se voidaan tehdä sisällä ja myöhemmin siirtyä ulos. Heitetään pennulle nappulat maahan ja kun pentu niitä sieltä etsii, annetaan pillikäsky. Sen voi aluksi puhalttaa pilliin useamman kerran, niin kauan, kun pentu etsii nappuloita.

Kun pentu on oppinut käskyn, sen voi laittaa istumaan ja laitetaan nappulat koiran taakse. Sen jälkeen tullaan itse koiran eteen ja puhalletaan lähialuehaun pillikäsky. Pentu oppii pyörittämään taaksepäin ja aloittaa etsimisen, eikä ala tulla ohjaajaa kohti. Harjoittelun edetessä nappuloita voi laittaa hieman laajemmalle alueelle ja myös välimatkaa voi pennun ja ohjaajan välillä pidentää.

Kun lähialuehaun alkeet on opeteltu ruuan avulla, voidaan siirtyä käyttämään pikkudamia tai tennispalloa. Koira laitetaan istumaan esim. korkeahkon heinikon eteen tai ojanpientareelle. Mennään koiran taakse ja hajustetaan aluetta koskettamalla maata pallolla

ja lopulta jätetään se alueelle hieman piiloon. Sen jälkeen palataan koiran eteen ja annetaan pillikäsky. Koira kääntyy ja alkaa etsiä, se pysyy oikealla alueella, koska alue on hajustettu pallon avulla.

Tätä harjoitusta voidaan muuttaa sen mukaan, kun koiran työskentelystä tulee varmempaa. Laajennetaan aluetta ja piilotetaan alueelle esim. muutama pikkudami koiran näkemättä, jonka jälkeen koira lähetetään samalla tavalla taaksepäin. Myös välimatkaa voi koiran ja ohjaajan välillä pidentää.

*Treeni-iloa!
– Heli*

Kuva © Juho Pajari

TOKO & RALLY

Ota ylempien luokkien vauhdikkaat 'temput' mukaan jo alokasluokan treeneihin

TOKOssa ja rally-tokossa kun on tähtäimessä alokasluokka, tai jos kisaa jo ALO-luokassa, niin ihmisillä on tapana treenata pelkästään niitä liikkeitä, jotka kuuluvat ALO-luokkaan. Tämä on ihan ok, jos samalla yritetään varoittaa miten treenata nämä liikkeet, mutta koska monella on tapa treenata saman kaavan mukaan, niin aika pian huomaa, että tietty liike/liikeosa tehdään aina samalla tavalla, palkka lentää aina samassa kohdassa, käsky sanotaan aina 10 askeleen jälkeen jne. On tietysti hyvä, että ollaan tarkkoja siitä mistä palkataan ja että ollaan johdonmukaisia kun treenataan, mutta samalla saadaa helposti myös koiria, jotka oppivat ennakoimaan, että aina treenataan samat asiat ja koirat myös tylsistyvät treeneissä.

Usein ALO-luokan liikkeet ovatkin aika tylsiä; ei ole juuri mitään vauhtiliikkeitä, joten myös sen takia olisi hyvä ottaa treeneissä mukaan myös ylempien luokkien liikkeitä heti alusta. Merkin kiertäminen, ruutuun lähettäminen, pyörähdys ohjaajan sivulla, sivunvaihdot jalkojen välistä jne. Näitä kaikkia voi hyvinkin treenata jo aloittelevan koiran kanssa. Nämä liikkeet/temput ovat useimpien koirien mielestä hauskoja ja samalla parantavat ohjaajan ja koiran välistä yhteistyötä.

MERKIN KIERTÄMINEN

Merkin kiertäminen on liike TOKOn AVO-luokassa. Myös rally-tokossa on vastaava liike MES-luokassa, mutta rallyssa etäisyys kartioon on lyhyempi ja koira pitää pysäyttää kartion viereen seisomaan, eli samat kiertämisharjoitukset voi myös hyödyntää rally-toko-puolella.

- TOKOa ajatellen on hyvä pitää mielessä, että käsimerkkiä ei saa käyttää kun koira on ohjaajan sivulla. Opetusvaiheessa voi toki käyttää käsimerkkiä, mutta on hyvä yrittää häivyttää se aika nopeasti. Käsimerkin sijaan voi myös aluksi käyttää vartaloapua, eli ottaa alavartalo käyttöön ja antaa koiralle "vauhtia" astumalla vasemmalla jalalla eteen kohti kartiota.
- Alussa palkkasana/klikkeri ja palkka heti kun koira on kiertänyt kartion ja alussa etäisyys kartioon on tosi lyhyt. Vähitellen kun koira oppii voi aika nopeasti lisätä etäisyyttä askel kerrallaan. Ja ainahan ei tarvitse kiertää kartiota, vaan voi kiertää tolppia, puita, ihmisiä. Pitää vaan muistaa, että jos olet metsässä niin yritä ensin saada koira kohdistettua kohti sitä "oikeata" puuta, muuten se voi olla aika hämmentävä

harjoitus koiralle – metsässähän on yleensä enemmän kuin se yksi puu...

- Kun koira osaa kiertää kartiota pitkiäkin matkoja, voidaan lisätä häiriötä, esim. hyppeste tai noutoesine – mutta muista silloin lyhentää kiertoetäisyyttä ensin, ja jos hyppeste tai noutoesine on haastava häiriö koiralle, niin aseta ne ensin esim. teidän taakse ja tuo ne eteenpäin vähitellen.

RUUTUUN LÄHETTÄMINEN

Ruutuun lähettäminen tulee myös vastaan TOKOn AVO-luokassa – liikkeen varsinaisen nimi (AVO) on "Lähettäminen määrätyle paikalle ja maahanmeno". Ruutu-liikettä voi treenata monella eri tavalla, ja kannattaa katsoa mikä tapa (tai tavat) sopii omalle koiralle. Nykyään opetetaan koira löytämään ruutu itse, eli koira tietää minne sen pitää mennä. Ensin kannattaa vaan pysäyttää koira seisomaan ruudussa, ja erikseen treenataan kaukokäskynä maahanmeno.

- Käyttäen kosketusalustaa: Jos käytät kosketusalustaa niin erikseen pitää ensin treenata kosketusalustan kanssa, että se on varma ja tuttu väline koiralle. Kun kosketusalusta on tuttu koiralle, sijoita alusta ruudun sisäpuolelle (yleensä ruudun keskelle, keskilinjän takana) ja lähetä koira alustalle. Muista palkata koira, kun se on ruudussa, mieluiten koiran taakse. Aika nopeasti voi lisätä etäisyyttä.
- Näyttöruutu: Ohjaaja (tai avustaja) käy ruudussa hyppimässä ja heiluttamassa käsiään, niin että koira näkee sen. Ohjaaja palaa koiran luo (tai avustaja poistuu ruudusta) ja ohjaaja lähettää koiran eteenpäin ruutuun. Kun koira on samassa paikassa missä ohjaaja (tai avustaja) kävi hyppimässä -> palkkasana/klikkeri -> palkka. Tätä toistetaan ja pikkuhiljaa lisätään etäisyyttä ruutuun.
- Palkka ruudussa: Ruutuun viedään etukäteen palkkalelu tai purkki, jossa on nami-palkka. Koira lähetetään suoraan palkalle.

PYÖRÄHDYS

Pyörähdys ohjaajan sivulla on liike, rally-tokon AVO-luokassa. Ensin liike tehdään ohjaajan vasemmalla puolella, mutta VOI-luokassa myös ohjaajan oikealla puolella. Kisamaisesti liike tehdään niin, että sekä ohjaaja että koira liikkuvat eteenpäin; ohjaaja ei saa pysähtyä tai hiljentää vauhtiaan, vaan pitää koko ajan liikkuu samalla vauhdilla eteenpäin. Kun koira tekee pyörähdys ohjaajan sivulla, koira aina pyörähtää ulospäin ohjaajasta.

- Ensin kannattaa opettaa koira tekemään pyörähdys ohjaajan edessä. Voi houkuttaa koiran namin avulla, tai käyttää kosketuskeppiä (koiran pitää osata kosketuskeppi ensin) että saa koiran sen avulla tekemään pyörähdys.
- Kun koira osaa tehdä pyörähdys ohjaajan edessä, voi sen siirtää ohjaajan sivulle.
- Ensin treenataan liikettä niin, että ohjaaja seisoo paikallaan. Kun koira tietää mitä pitää tehdä, ohjaaja voi lisätä liikettä.

PUOLENVAIHTO

Puolenvaihto jalkojen välistä on liike joka tulee vastaan rally-tokossa voittajaluokassa. VOI-luokassa koiran pitää osata seurata ohjaajan oikealla puolella, ja radalla on erilaisia sivunvaihtokylttejä, joilla saadaa koira siirrettyä vasemmalta puolelta oikealle puolelle tai päinvastoin. Vaikka koira ei vielä osaisi seurata oikealla puolella, voi silti opettaa koiran vaihtamaan puolta jalkojen välistä, tempuna.

- Koiran seuratussa vasemmalla puolella, ohjaaja ensin hidastaa ja joko houkuttelemalla (namin kanssa) tai käyttämällä kosketuskeppiä, saa koiran menemään jalkojen välistä.
- Jos koira osaa seurata oikealla puolella, voidaan jatkaa eteenpäin muutama askel ennen kuin koira saa taas mennä jalkojen välistä takaisin vasemmalle puolelle.
- Jos koira ei vielä osaa seurata oikealla puolella, voidaan seuraavalla askeleella taas houkuttaa (tai käyttämällä kosketuskeppiä) koira takaisin jalkojen välistä vasemmalle puolelle (pujottelua ohjaajan jalkojen välistä).

– Jeanette Wikman

Kesäkivaa

Kesällä voi ottaa rennosti

Kesä on vihdoinkin täällä! Koronan ansiosta monen lajin kilpailut ja kokeet on peruttu ja harrastuspaikkoja on suljettu. Toisaalta nyt on aikaa touhuta koiran kanssa ilman minkäänlaisia tavoitteita tai suorituspaineita. Ihan vaan koiran ja omaksi iloksi. Ehkä voisikin mennä metsään, puistoon, mökille tai omalle pihalle ja tehdä jotain kivaa koiran kanssa.

KESÄTEMPPUJA

Opettaisinko jonkun tempun koiralle? Tässä muutama hauska ja helppo tempu, millä voi myös piristää arkisia lenkkejä.

KIIPEÄ

Koiran voi opettaa kiipeämään erilaisten esineiden, kuten steppilaudan, rahin tai maastosta löytyvien kohteiden, kuten kivien tai kantojen päälle, kaupungissa betoniporsaat ja kaivonkannet käyvät tähän tarkoitukseen.

Harjoitus: Kiipeäminen.

Etsi sopiva, aluksi helppo kohde, jonka päälle koira voi kiivetä.

1. Houkuttele koira kiipeämään kohteen päälle ja palkitse sitä useita kertoja, kun se on kohteen päällä.
2. Vapauta koira kohteen päältä sanomalla ensin vapaa ja sitten heittämällä nami maahan.
3. Toista muutaman kerran.
4. Kokeile menisikö koira oma-aloitteisesti ilman houkuttelua kohteen päälle. Jos se menee, sano sillä hetkellä vihjesana ”kiipeä” ja palkitse koiraa taas useita kertoja kohteen päällä.
5. Toista harjoitusta. Lopputuloksena koirasi pitäisi oppia kiipeämään kohteen päälle, kun sanot vihjesanan ”kiipeä”. Voit käyttää myös käsimerkkiä apuna. Tee harjoitusta eri ympäristöissä ja eri kohteilla. Voit myös lisätä etäisyyttä kohteeseen tai kestoja sen päällä pysymiseen.

Tästä tempusta on hyötyä, jos haluat ottaa koirastasi kauniita kuvia ja koiralle kiipeily toimii myös hyvänä tasapainoharjoitteluna. Lisää haastetta tempuun saa lisäämällä kohteen päällä tehtäviä käytöksiä, vaikkapa istumisen tai pyörähdysten.

KIERRÄ

Kiertäminen on hauska ja hyödyllinen tempu. Arjessa siitä on hyötyä, jos koira menee lenkillä valotolpan tai puun vääräältä puolelta, kierrä vihjeen osaavan koiran voi lähettää kiertämään tolpan. Kierto on tuttu myös monesta harrastuslajista, äkkiä mieleen tulevat ainakin vesipelustus, agility, toko ja rally-toko.

Harjoitus: Kohteen kiertäminen.

Valitse helppo kohde, jonka yli ei voi hypätä esimerkiksi puu.

1. Mene kasvot kohti kohdetta kyykkyyn kiinni kohteeseen, niin, että koira ei pääse sinun ja kohteen välistä.
2. Näytä koiralle palkkio kädessäsi ja vie se toiselle puolellesi.
3. Odota, että koira keksisi kiertää kohteen päästäkseen palkkiolle.
4. Kun koira kiertää kohteen, palkitse se ja vie uusi palkkio taas toiselle puolellesi.
5. Kun koira lähtee kiertämään heti palkkion saatuaan kohdetta, voit lisätä haastetta nousemalla seisomaan.
6. Voit lisätä sanallisen vihjeen ”kierrä” juuri sillä hetkellä, kun koira on kohteen takana. Näin se kohdistuu oikeaan toimintaan.
7. Toista harjoitusta ja lisää vähitellen omaa etäisyyttä kohteeseen. Voit testata koiran osaamista antamalla sille ”kierrä” vihjesanan, jos se lähtee kiertämään, on se ymmärtänyt, mitä vihjesana tarkoittaa.

Kohteeseen voi lisätä vähitellen enemmän etäisyyttä. Kiertäminen kannattaa opettaa molempiin suuntiin, vaikkapa niin, kun lähetät koiran oikealta puoleltasi kierto, se kääntyy vasemmalle ja kun lähetät sen vasemmalta puoleltasi, se kääntyy oikealle. Toki koiralle voi myös opettaa eri suuntaan tehtäville kierroille eri vihjesanat.

HYPPÄÄ

Kohteiden yli hyppääminen on myös hyvää jumbua koiralle ja toki esteiden yli hyppääminen löytyy myös useista eri harrastuslajeista. Lenkeillä koiraa voi hyppyyttää puunrunkojen ja aitojen yli, muistaen kuitenkin

turvalliset korkeudet. Hyppäämisen hauskuus ei tule hypyn korkeudesta.

Harjoitus: Kohteen yli hyppääminen.

Valitse matala kohde, jonka yli on helppo hypätä esimerkiksi kaatunut puu.

1. Mene kasvot kohti kohdetta kyykkyyn kiinni kohteen päähän, niin, että koira ei pääse sinun ja kohteen välistä.
2. Näytä koiralle palkkio kädessäsi ja vie se toiselle puolellesi.
3. Odota, että koira keksisi hypätä kohteen yli päästäkseen palkkiolle.
4. Kun koira hyppää kohteen yli, palkitse se ja vie uusi palkkio taas toiselle puolellesi.
5. Kun koira lähtee suorittamaan hyppyä heti palkkion saatuaan voit lisätä haastetta nousemalla seisomaan.
6. Voit lisätä sanallisen vihjeen ”hyppää” juuri sillä hetkellä, kun koira hyppää. Näin se kohdistuu oikeaan toimintaan.
7. Toista harjoitusta ja lisää vähitellen omaa etäisyyttä kohteeseen. Voit testata koiran osaamista antamalla sille ”hyppää” vihjesanan, jos se lähtee suorittamaan hyppyä, on se ymmärtänyt, mitä vihjesana tarkoittaa.

Kaikkiin harjoituksiin voi lisätä etäisyyttä koiran osatessa tehtävän, ohjaajan liikettä samaan tai eri suuntaan. Aluksi kuitenkin kannattaa aloittaa lyhyellä matkalla, ohjaajan pysyessä paikoillaan. Noutajille kantaminen on yleensä miellyttävä tehtävä ja harjoituksiin voikin tehtävän ollessa jo hallussa, lisätä noutokapulan tai damin koiralle kannettavaksi. Näin tehtäviin tulee taas jotain uutta.

Anna koiran oivaltaa itse tehtäviä opettaessa, mitä sen kuuluu tehdä. Auta kuitenkin, jos tehtävä on liian vaikea ja koira ei ymmärrä, mitä sen kuuluu tehdä. Lisää haastetta tehtävään vasta oppimisen myötä, tavoitteena on onnistua joka kerta.

*Mukavia kesäpuuhia! – Katja Taskinen
eläintenkouluttaja, Salon koirahalli*

Kiipeämistempusta on hyötyä, jos haluat ottaa koirastasi kivoja kuvia ja koiralle kiipeily toimii hyvänä tasapainoharjoitteluna. Lisää haastetta temppuun saa lisäämällä kohteen päällä tehtäviä käytöksiä, vaikkapa istumisen tai pyörähdyksen.

Noutajille kantaminen on yleensä miellyttävä tehtävä ja harjoituksiin voikin tehtävän ollessa jo hallussa, lisätä noutokapulan tai damin koiralle kannettavaksi. Näin tehtäviin tulee taas jotain uutta.

Kuva © Juho Pajari

Kohteiden yli hyppääminen on hyvää jumppaa koiralle ja toki esteiden yli hyppääminen löytyy myös useista eri harrastuslajeista. Lenkeillä koira voi hyppyyttää puunrunkojen ja aitojen yli, muistaen kuitenkin turvalliset korkeudet.

Makaukset – miten saada koira merkkaamaan makaukset?

Moni koira on alkuun kiinnostunut oma-aloitteisesti makauksista, mutta uutuuden viehätysten laantuessa, merkkaukset saattaa muuttua huolimattomaksi tai jopa loppua kokonaan. Osalle koirista itse jäljestys on isompi palkinto kuin maahan potkittu ja veretetty alue. Kokeissa makauksista saa huomattavasti pisteitä. Voittajaluokassa hukaton kakkonen voi odottaa tulosten luvussa, mikäli makaukset eivät koira kiinnosta. Seuraavassa muutamia vinkkejä, miten makausten merkkaamista voi saada paranemaan.

Makausherkut valmisteltu

MAKAUKSEEN PILOTETAAN HERKKUJA

Herkkuja voi piilottaa makauksen kulmiin tai muutoin turpeen alle, jolloin koira makausella joutuu tekemään töitä löytääkseen herkun. Toki tässä tapauksessa yön aikana supit tai ketut ovat saattaneet poppia herkut parempiin suihin ja omalle sesselle palkaksi jää pelkkä haju. Koiran pysähtyessä makaukselle herkuttelemaan, sitä keuhutaan sanallisesti. Ohjaaja voi myös mennä koiran vierelle silittelemään ja kehua tai palkata koira taskussa olevilla makupalloilla vielä lisää. Onpa johonkin koiraan on toiminut keino, jossa makaukseen kylvettiin oikein runsaasti nameja. Meni kerrasta perille, että pysähtymistä ohjaaja toivoo ja näin koira sitten myöhemmin jäljellä toimi.

Herkut voi sulkea myös pakastepussiin (esim. minigrip), sopivaan muovirasiaan tai tyhjäan lasipurkkiin. Herkkukätkön yhtäläillä haudata makaukseen tai piilottaa kulmaan turpeen alle odottamaan innokasta jäljestäjää. Koiran pysähtyessä makaukselle sitä keuhutaan ja mennään antamaan palkka herkkukätköstä.

MAKAUKSEEN PILOTETAAN RIISTAA TAI KOIRAN LEMPILELU

Kaikkia koiria herkuilla palkkaaminen jäljellä ei kuitenkaan motivoi. Toisilla on vain niin kiire jatkaa matkaa, ettei aikaa ruokailuun ole. Mikäli koirasi näyttää vain flatille ominaista pitkää naamaa herkuille, voi palkkausta testata riistalla tai lelulla. Hyviä palkkausvälineitä ovat mm. kuivatut linnun siivet, kanipallot tai jäniksenkypälät,

damit ja pallot. Käytännössä mikä tahansa koiran mielestä mahtava lelu sopii palkaksi. Useimmat noutajat tuntuvat pysähtyvän tällaiselle hajulle ja nappaavat turpeen seasta aarteen suuhunsa. Tällöin ohjaaja pääsee palkkaamaan koira oikeasta käytöksestä eli pysähtymisestä ja hajun perusteella makauksesta lelun etsimisestä. Toki ripeän koiran kanssa tässä saa alkuun ohjaaja olla hereillä, ettei jäljestäminen jatku ennen kuin ohjaaja ehtii koira palkata edes sanallisella primääripalkkauksella...

TEHDÄÄN RUNSAALLA VERELLÄ VERETETTY MAKAAUS

Makauksille voi välillä lisätä myös erittäin runsaasti verta (esim. maahan kaadettuna n. ½-1 dl). Tämä usein saa koiran kiinnostumaan kohdasta enemmän ja oikeasta toiminnasta riittävän usein palkattuna myös tavalliset makaukset alkavat kiinnostaa. Tärkeää on edelleen vahvistaa koiralle oikeaa toimintaa ja kehua makaukselle pysähtymisestä. Runsasveristä makausta voi kokeilla myös tehdä isompana kuin 30 x 30 cm.

TEHDÄÄN MAKAAUSIA TUPLANA JOKO JÄLJELLE PERÄKKÄIN TAI MOLEMMIN PUOLIN VERIURAN SIVUUN

Välillä me ihmiset jumittumme treenaamaan koiriamme saman kaavan mukaan. Kannattaa vaihdella makausten treenitapaa, ja tehdä vaikkapa useampi makaus peräkkäin pienillä etäisyyksillä toisistaan tai vahvistaa merkkauksen houkuttavuutta tekemällä tuplamakaus kahta puolen jälkeä – moni koira tässä kohtaa bongaa näistä edes toisen.

HARJOITTELAAN MAKAAUSIA ERILLISELLÄ MAKAAUSHAKURUUDULLA

Makauksia voi harjoilla myös tekemällä makaushakuruuden erillisenä treeninä. Makaushakuruutuun tehdään useita makauksia ja nämä kannattaa avomerkitä esim. kreppeillä selvästi itseään varten. Koira päästetään valjaissa ruutuun ilman suurempaa ohjausta ja ohjaaja kulkee vain perässä. Ruudun makauksissa voi olla piilotettuna herkuja tai ne voivat olla normaaleja makauksia, koira keuhutaan aina sen merkatessa makausta. Tässä harjoituksessa ei ole väliä, vaikka koira merkkaisi useaan kertaan samaa makausta. Nyt harjoitellaan nimenomaan pysähtymistä ja makauksen haistelua, lisätään innostusta makauksiin. Juuri ennen koetta tehtynä tämä treeni toki voi saada koiran tekemään pari tarkastusta koemakausten ympäristöstä, josko niitä sielläkin olisi enemmän kuin yksi. Tämä ei välttämättä ole paras juuri ennen starttia tehtävä viimeistelytreeni.

Vaihtoehtoisesti makausruutu voi myös toimia kestoharjoitteena esim. oman pihan läheisyydessä. Makauksia voi käydä verettämässä uudelleen ja päästää koiran ruutuun useampana päivänä peräkkäin/ useamman kerran yhden viikon aikana. Jälleen on tärkeää palkita koira sen merkatessa makauksia joko kehumalla tai palkkaamalla samanaikaisesti myös sekundääripalkalla koira ruudussa. Palkaksi käyvät herkut, lelut, kuivatut linnun siivet, jäniksen kypälät tai mikä ikinä omaan koiraan palkaksi toimiikaan.

Makupalat piilotettu minigripissä 1

Palkka piilotettu lasipurkkiin

Palkkana dami

Makupalat piilotettu minigripissä 2

Palkka piilotettu muovirasiaan

Palkkana kestokanin karva

Jälkivarmuus

– miten lisätä koiran varmuutta jäljellä?

Osa koirista innostuu veriurasta mielettömästi, eivätkä siltä juuri poikkea tai matkalla hyydy tehtävään ryhtyessään. Kaikilla jälkivarmuus ei kuitenkaan ole sisäänrakennettua eikä into jälkeen syty heti. Koira voi myös olla epävarma annetusta tehtävästä. Verijäljen harjoittelussa voidaan käyttää tukena muita jäljestämisen muotoja, ja jälkitehtävä voidaan saada selväksi koiralle myös muita hajuja kuin verta käyttämällä. Mikäli koirallasi on ongelmia jälkivarmuuden kanssa, seuraavassa on listattu joitakin harjoitteita kokeiltavaksi tilanteen korjaamiseksi.

RUOKAJÄLKI

Jäljestystä voi opettaa myös vetämällä jäljen koiran herkuilla. Jäljen voi tehdä grillimakkaralla tai ylijäämäpihvillä, nylonsukkaan piilotetulla jauhelihalla, juustolla tai vaikkapa veriletuilla. Tärkeintä on, että käytettävä ruoka on koiralle mieleen ja tuoksuu vahvasti. Palkkana jäljen päähän voi jättää tätä samaa herkkua. Ruokajälkeä ei ole pakko vanhentaa yhtä kauan kuin verijälkeä, joten ruuan voi jättää jopa samoin tein jäljen päähän palkaksi. Toki, jos kaatomakauksen onnistuu tekemään muurahaispesään, voi olla syytä laittaa palkka rasiaan odotamaan omaa koiraa apajille.

RIISTAJÄLKI

Jälkiä voi riistaintoiselle koiralle tehdä myös linnuilla tai kanilla. Tässä kohtaa lokki tai isompi jänis toimivat paremmin, kun jälkeä vedetään useita satoja metrejä. Varis on kilometrin mittaisen jäljen vetämisen jälkeen varmasti entinen varis. Palkka voi olla jäljen päässä vetämiseen käytetty riista, mutta jos vetoriista on pahoin kärsinyt eikä toista vastaavaa ole käytössä, on palkaksi laitettu esim. sorkka.

Jäljen voi vetää myös sorkalla, mikäli koira on sorkasta hyvin innostunut. Pakastettu sorkka jättää paremman hajuvanahan, mutta on kuivatunakin sorkkauraa onnistuneesti seurattu. Myös hirvieläimen taljan palanen voi toimia sopivana hajuna jäljentekoon.

VEREN YHDISTÄMINEN EDELLISIIN

Ja tietenkin edellisiin voi yhdistää veren toisen innostavamman hajun yhteyteen. Keinot ja konstit parantaa koiran motivaatiota jälkitehtävään ovat monet.

*Iloisia MEJÄ-treenihetkiä!
– Miia*

 BOZITA

ROBUR

SWEDISH FUNCTIONAL QUALITY

Together
with nature
since 1903

Bozita Robur on Ruotsissa valmistettu superfunktionaalinen koiranruoka. Luonnollisista raaka-aineista valmistettu korkealuokkainen ravinto vahvistaa kehon omia toimintoja. Kun haluat antaa koirallesi parhaat mahdolliset edellytykset - täytä sen kuppi aterialla joka on täynnä luonnon omaa voimaa.

www.bozita.fi